

SAVA
OSIGURUVANJE

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН
ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО ЗА
2021 ГОДИНА НА САВА
ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ

Содржина:

I. ОБРАЌАЊЕ НА УПРАВАТА	4
II. ИЗВЕШТАЈ ЗА УПРАВАТА НА ДРУШТВОТО	6
1. ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ	7
2. РАКОВОДНИ ЛИЦА	10
III. ДОСЕГАШЕН И ИДЕН РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО	11
3. ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО	12
3.1. Најважни настани на Друштвото	12
3.2. Најважни настани во 2021 година	14
4. РАЗВОЈ ВО 2021 И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ ВО 2022	15
4.1. Визија, мисија и вредности	15
4.2. Профил на Друштвото	15
4.3. Дејност на Друштвото	16
4.4. Позначајни случувања за 2021 година	18
4.5. Развој во 2021	19
4.6. Очекуван иден развој во 2022	19
4.7. Опис на главните опасности и несигурности со кои се соочуваше Друштвото	22
5. КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ	23
5.1. Стретешки насоки на Друштвото	23
5.2. Исполнување на деловните цели	24
5.3. Овластени ревизори	25
5.4. Материјални фактори на ризик	25
5.5. Зделки со заинтересирана страна	28
5.6. Големи зделки	29
5.7. Измени во основната главнина и во резултатите за извештајниот период	29
5.8. Промена во сопственичката структура	29
5.9. Акционерски капитал и сопственичка структура	30
5.10. Организациона шема	31
5.11. Подружници на Друштвото	32
5.12. Податоци за продажната мрежа	34

6.	ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНСТВОТО	35
6.1.	Макроекономски движења во 2021 и очекувања во 2022	35
6.2.	Осигурителен пазар	41
IV.	АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА САВА ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ	44
7.	КЛУЧНИТЕ ИНДИКАТОРИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО	45
7.1.	Најважни финансиски показатели за 2021 година	45
8.	ПРЕМИЈА	46
8.1.	Број на склучени договори за осигурување	46
8.2.	Полисирана премија	47
8.2.1.	Бруто полисирана премија по класи на осигурување	47
8.2.2.	Структура на бруто полисирана премија	48
8.2.3.	Полисирана премија по дистрибуциски канали	49
9.	ШТЕТИ	50
9.1.	Број на ликвидирани штети	50
9.2.	Износ на ликвидирани штети	52
9.2.1.	Ликвидирани штети по класи на осигурување	52
9.2.2.	Структура на штети	54
9.2.3.	Ликвидирани штети по дистрибуциски канали	55
9.2.4.	Штети / премија (loss ratio)	56
10.	РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ	57
10.1.	Број на резервирани штети	57
10.2.	Износ на резервирани штети	58
10.2.1.	Бруто резервирани штети	58
10.2.2.	Структура на бруто резервирани штети	58
11.	РЕОСИГУРУВАЊЕ	59
12.	ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	60
12.1.	Бруто технички резерви	61
12.1.1.	Бруто технички резервации по класи на осигурување	61
12.1.2.	Структура на бруто технички резервации	62
12.2.	Нето технички резерви	62
12.2.1.	Нето технички резервации по класи на осигурување	62

12.2.2.	Структура на нето технички резервации.....	63
V.	АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА САВА СТЕЈШН ДООЕЛ СКОПЈЕ.....	65
13.	ПРОДУКЦИЈА НА ТЕХНИЧКАТА СТАНИЦА.....	65
VI.	КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ.....	68
14.	КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ.....	69
14.1.	Консолидиран резултат од работењето.....	69
14.1.1.	Образложение за негативниот финансиски резултат.....	69
15.	КОНСОЛИДИРАНА ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА.....	71
15.1.	Консолидирана актива и пасива.....	71
15.2.	Консолидиран капитал и резерви.....	72
VII.	ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАБОТЕЊЕТО.....	74
16.	УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ.....	75
16.1.	Стратешки насоки од областа на управување со човечки ресурси.....	75
16.2.	Клучни активности од областа на управување со кадри во 2021 година.....	75
16.3.	Вработување и структура на вработени.....	76
16.3.1.	Вкупен број на вработени во САВА осигурување а.д. Скопје.....	76
16.3.1.1.	Број на вработени во Друштвото врз основа на типот на вработеност (скратено/полно работно време).....	78
16.3.1.2.	Вработени во Друштвото врз основа на степенот на образование.....	78
16.3.1.3.	Вработени во Друштвото врз основа на возраст.....	79
16.3.1.4.	Вработени во Друштвото врз основа на пол.....	80
16.3.2.	Вкупен број на вработени во САВА Стејшн ДООЕЛ Скопје.....	80
17.	ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА.....	81

I. ОБРАЌАЊЕ НА УПРАВАТА

Почитувани акционери, деловни партнери, соработници и пријатели,

Овогодинешново обраќање до сите вас го започнуваме за жал со незадоволство од постигнатиот резултат на крајот на оваа тешка и специфична пандемиска година, но горди на своето зголемено портфолио и со надеж за остварување на целите и подобри резултати во иднина.

Во изминатава година, која беше за сите нас невообичаена и со големо влијание на сеуште тековната пандемија и мерките воспоставени на почетокот на пандемијата, работевме напорно и посветено, незнаејќи што носи секој нареден месец и какви непријатности може да ни приреди оваа состојба која сеуште го обзема светот. Во 2020 година покажавме неверојатна зрелост и спремност, а со тоа ја потврдивме нашата стручност, нашата подготвеност многу брзо да се прилагодиме на промените, нашата грижа за клиентите и за нашата најголема вредност - нашите вработени. Но, како што секогаш следи, таа прва пандемиска година донесе “опашка” во оваа делован година. Многу ефекти кои ни ја олеснија финансиски 2020 година, во оваа година ни донесоа обратен финансиски ефект. Но, нашата посветеност и постојаната борба на пазарот се покажа и докажа преку нашата одлична продажна мрежа, и порастот кој го постигнавме во делот на продажбата. Покрај сите потешкотии и препреки, и во годината која сеуште пазарот ја покажува својата нестабилност, имавме одлична продажба и успеавме да ја стабилизираме нашата продажба ширејќи елан и желба за уште поголеми успеси. Но, покрај сите напори, оваа година ја завршивме со негативен финансиски резултат, делумно поради два еднократни негативни ефекти во почетокот на годината, а делумно поради забрзаната и зголемена ликвидација на штети. Ја завршивме годината со негативен финансиски резултат во износ од 16.400.448 денари. Како што веќе споменав, делумна причина за ваквиот резултат на крајот на годината се пред сè големиот износ на исплатени штети. Забрзаната ликвидација е поради промена на подзаконската регулатива, односно примена на Правилник за минимални барања за прием, обработка, резервација и исплата на барањата за надомест на штета и/или осигуран износ во функција на подобра заштита на правата на осигурениците со примена од 01.01.2021 година, каде се скратени роковите за обработка на оштетените побарувања. Еднократните ефекти кои се случија на почетокот на 2021 година исто така имаа големо влијание на деловниот резултат. Големо влијание на резултатот имаа високите трошоци за стекнување на осигурување (провизиите), поради промената на методологијата на пресметка на DAC од страна на регулаторот. Еднократниот ефект се јави во Јануари 2021 година. Поточно, вкалкулирани се трошоци на провизија по основ на договори за осигурување од минатите периоди како почетна состојба во износ од 12.116.066 денари. Во текот на годината Друштвото имаше отписи на провизија во вкупен износ од 1.895.533 денари, па овој ефект беше намален на 10.220.534 денари. Во делот на Исправката на вредноста на побарувањата од премија, исто така имавме еднократен ефект во почетокот на годината. Во периодот на почетокот на пандемијата во 2020 година беше воспоставена олеснителна мерка во делот на пресметка на Исправката на вредноста на побарувањата од страна на регулаторот. Со враќање на стариот

начин на пресметка, во Јануари 2021 година еднократно имавме негативен ефект во износ од 11.314.192 денари. Со активностите и добрата наплата во текот на 2021 година, Друштвото го намали овој негативен ефект на крајот на 2021 година на износ од с.с.6,9 милиони денари.

Во услови кога економијата во нашата земја и светот се соочуваше со тешки моменти и во услови кога многу дејности го запреа своето делување, САВА ја утврди својата стабилност со пораст на премијата од 11,0%, или го зголеми своето портфолио за 93.173.451 денари, остварувајќи ја планираната премија со надминување од 3,6% или 32.383.780 денари. Сето ова ја потврди и нашата позиција и оценката за добар рејтинг на македонскиот осигурителен пазар. Во услови на остра конкуренција и тешка економска состојба, успеавме да го одржиме нашето пазарно учество заклучно со третиот квартал на 9,5%. Сето ова е резултат на успешниот тим кој работи во нашата компанија, резултат на нашите стратешки определби и иновативните активности и проекти кои САВА продолжи да ги имплементира и во оваа втора кризна година.

Но, во оваа прилика би сакале да го нагласиме она без кое САВА не би била компанија која стабилно чекори во сегашноста и иднината. Особено оваа тешка година беше во знакот на грижата за нашиот највреден ресурс-нашите вработени. Во фокусот на нашата стратегија особено се посветивме кон грижата на нашите вработените, на зачувување на нивното здравје, градењето на здрава и пријатна работна атмосфера со меѓусебно добро изградени односи. Во нашиот фокус и наредните години ќе биде усовршувањето на нашите вработени, не само во делот на стручното усовршување, туку и во делот на развој на секој поединец и негово самоактуелизирање на своето работно место. Веруваме дека во секој наш вработен се крие лидер кој со сопствениот равој ќе даде максимален придонес за себе и за компанијата.

Преку нашата секојдневната работа и комуникација, преку иновативните решенија за нашите клиенти, со креирање на осигурувања по мерка, со навремената и адекватна исплата на штети, нашите осигуреници и деловни соработници во нас препознаваат сериозен и стабилен партнер, со висока корпоративна култура заснована на транспарентно и тимско работење. Зад сите овие процеси стои нашиот највреден ресурс-тим од повеќе од 200 вработени, кој и во кризата ја демонстрира својата професионалност, одлична организација и посветеност; моќна мрежа од продажни канали, подружници и агенти, онлајн продажба, банкоосигурување; две сопствени станици за технички преглед, сопствен 24/7 контакт-центар и сопствен асистентски центар за организација и координација на помош.

Во 2021 година САВА го потврди своето реноме на иновативна осигурителна компанија. Ги продолживме процесите на дигитализација во работењето, креиравме решенија за нашите клиенти со кои се овозможува продажба и плаќање на полиси за осигурување без физички контакт, on line пријава на штети и останати услуги кои може да ги вршиме на далечина. Остануваме лидери на пазарот и со проектот за банкоосигурување, кој продолжува успешно да функционира и расте.

Во семејството на нашата групација Сава Ре - Сава пензискиот фонд претставува поле за одлична можност за нови развојни перспективи, па така нашите продавачи се обучија и лиценцираа за продажба на продуктите на Сава пензиски фонд и клиентите како и сите заинтересирани, можат да побараат овластен агент за пензиско осигурување и во подружниците на САВА осигурување а.д. Скопје.

Постигнавме општествено одговорното однесување да биде вкоренето во работната етика на нашиот колектив независно од тоа што поради Ковид-19 кризата и ограничувањата кои таа ги наметна не бевме во можност да ги реализираме сите планирани активности. И во услови на Ковид-19 криза продолжија активностите и проектите поврзани со грижа за околината во која живееме и работиме: преку поддршка на маргинализирани групи, еднородителски семејства, крводарителски акции, спонзорирања во спортот, донации за здравствените работници со што и ја потврдуваме својата улога на позитивен пример во бизнис заедницата.

Искрено,

Генерален директор,
Ило Ристовски

Извршен директор,
Мелита Гугуловска

II. ИЗВЕШТАЈ ЗА УПРАВАТА НА ДРУШТВОТО

1. ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ

Одборот на Директори го сочинуваат седум членови во следниот состав:

ИЛО РИСТОВСКИ, дипломиран електротехнички инженер, извршен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 26.04.1969 година во Велес, Р.Северна Македонија, пол машки, државјанство: македонско, датум на првично именување 24.07.2017 година со дадена согласност за негово именување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување на ден 14.09.2017 година, продолжена на ден 31.10.2018 година, како и нова согласност за новиот четиригодишен мандат на Извршниот член од ден 12.08.2020 година, за период од 05.09.2020 година до 05.07.2024 година, вработен во САВА осигурување, а.д. Скопје на работно место Генерален директор, дејност: неживотно осигурување, не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица.

На г-динот Ило Ристовски во 2021 година му е исплатен вкупен износ од 4.080.303,00 денари по основ на плата, надоместоци на плата, бонус, осигурувања и други права.

МЕЛИТА ГУГУЛОВСКА, дипломиран градежен инженер, извршен член на Одборот на директори на Друштвото, родена на 20.11.1966 година во Скопје, Р.Северна

Македонија, пол женски, државјанство: македонско, датум на првично именување 24.07.2017 година, со дадена согласност за нејзино именување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување на ден 14.09.2017 година, продолжена на ден 31.10.2018 година, како и нова согласност за новиот четиригодишен мандат на Извршниот член од ден 12.08.2020 година, за период од 05.09.2020 година до 05.07.2024 година, вработена во САВА осигурување, а.д. Скопје на работно место Извршен директор, дејност: неживотно осигурување, не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица.

На г-ѓата Мелита Гугуловска во 2021 година и е исплатен вкупен износ од 4.018.558,00 денари по основ на плата, надоместоци на плата, бонус, осигурувања и други права.

РОК МОЉК, дипломиран економист, претседател и неизвршен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 20.04.1968 година во Постојна, Република Словенија, машки пол, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 08.02.2012 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година, член на Управата на Заваровалница САВА д.д., Република Словенија и член на надзорните органи на Illyria Kompania e Sigurimeve sh.a Приштина - Косово, Illyria Life Kompania e Sigurimit të Jëtës, sh.a. Приштина – Косово и САВА покојнинска дружба Словенија. Вработен во Заваровалница САВА, д.д. од Марибор, Р.Словенија, дејност: осигурување, на работно место член на Управа.

МИЛАН ВИРШЕК, дипломиран правник, неизвршен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 05.11.1968 година во Љубљана, Република Словенија, пол машки, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 25.03.2010 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година, член во надзорните органи на САВА осигурање Подгорица - Црна Гора и Illyria Kompania e Sigurimeve sh.a., Приштина – Косово, Illyria Life Kompania e Sigurimit të Jëtës, sh.a. Приштина – Косово.

Вработен во Позаваровалница САВА, д.д. од Љубљана, Р.Словенија, дејност: реосигурување, на работно место Директор на Бизнис центарот за неживотно осигурување.

ПЕТЕР СКВАРЧА, М-р за европски интеграции (дипломиран политиколог), неизвршен член на Одборот на директори, роден на 01.02.1975 година во Крањ, Република Словенија, машки пол, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 22.11.2011 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година. Тој е член на Управата на Позаваровалница Сава д.д. Љубљана, дејност: реосигурување. Тој е член на органите на надзор на Заваровалница САВА д.д. Љубљана, Р.Словенија и САВА пензиско друштво а.д. Скопје Р.С.Македонија. Вработен во Позаваровалница САВА, д.д. Љубљана, Р.Словенија, дејност: реосигурување на работно место член на Управа.

НЕНАД ЈОВАНОВИЌ, Дипломиран машински инженер, неизвршен и независен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 21.06.1966 година во Љубљана, Република Словенија, машки пол, со индивидуален квартален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување во износ од 550 ЕУР во денарска противвредност, државјанство: Р.Северна Македонија/Р.Словенија, датум на првично именување: 02.04.2019 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година. Тој е вработен како Генерален секретар на Одборот на оснивачи на Друштвото ЕКОН ЕЛЕКТРОН.

САШО ТОНЕВСКИ, М-р за управување со цивилно воздухопловство (дипломиран политиколог), неизвршен и независен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 07.06.1971 година во Скопје, Република Северна Македонија, пол машки, со индивидуален квартален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување во износ од 500 ЕУР во денарска противвредност, државјанство: Р. С. Македонија, датум на првично именување: 27.12.2019 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година. Тој е вработен и Управител на ТД Делфино Рент а Кар Дооел и ТД Делфино Травел Агенци Дооел.

2. РАКОВОДНИ ЛИЦА

- Сектор за продажба, Кристиан Лешков, директор;
- Сектор за развој и преземање на ризици, Елена Петровска, директор;
- Сектор за штети (проценка и ликвидација);
- Сектор за финансии и сметководство, Мирче Маринковиќ, директор;
- Сектор за општи и правни работи;
- Самостојна служба за внатрешна ревизија, Наташа Џидрова, раководител;
- Самостојна служба за контролинг, Билјана Аргир, раководител;
- Самостојна служба за наплата на побарувања, Јасмина Џартова, раководител;
- Самостојна служба за актуарски работи;
- Самостојна служба за ИТ, Александар Михајлоски, раководител;
- Самостојна служба за управување со ризици.

III. ДОСЕГАШЕНИ И ДЕН РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО

3. ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО

3.1. НАЈВАЖНИ НАСТАНИ НА ДРУШТВОТО

Година	Најважни настани
1993	САВА осигурување, а.д. Скопје е основано како а.д. за осигурување ТАБАК – Скопје, на основачкото собрание одржано на 24.12.1993 година, со почетен капитал од 1 милион германски марки или 1000 обични акции со вредност од 1.000 ДЕМ по акција. После успешно спроведената втора емисија на акции, во текот на 1994 и 1995 година обезбеден е дополнителен капитал, со што вкупната главнина изнесувала 2.530.000 ДЕМ или 1.265.000 ЕУР. Со резервирање на 66,9% од остварената добивка во 2001 година и преку издавање на трета емисија на акции во 2002 година, акционерскиот капитал е зголемен за 3.010 акции, или за дополнителни 1.505.000 ЕУР.
2006	Во 2006 година сопственичката структура била распределена на 21 акционер, а 10 од нив контролирале 81% од вкупниот број на акции.
2007	Во почетокот на 2007 година SAVA RE Љубљана го откупила мнозинскиот пакет на акции, а во Ноември 2007 година Друштвото го промени името во Акционерско Друштво за осигурување САВА ТАБАК.
2008	Во Јануари 2008 година извршена е четвртата емисија на акции во износ од 230.000 ЕУР, со која се емитирани 460 обични акции, со цел усогласување со новите измени и дополнувања на Законот за супервизија на осигурувањето. Со овие измени основачкиот капитал на Друштвото изнесува 3.000.000 ЕУР.
2011	На 10-ти Ноември 2011 година Друштвото се ребрендираше и го промени своето име во САВА осигурување а.д. Скопје. Со тоа Друштвото се унифицираше во својот корпоративен идентитет и лого со останатите придружни друштва на групацијата Сава Ре.
2013	Во август 2013 година Групацијата САВА РЕ стана сопственик на 100% од осигурителната компанија Заваровалница Марибор (Zavarovalnica Maribor) од Словенија, со што доживеа значајна трансформација и стана втората по големина осигурителна групација во регионот. Ова претставува остварување на важна стратешка цел – да се зацврсти позицијата на развиениот осигурителен пазар и да се воспостави бизнис модел кој е добро избалансиран во однос на локалните и светските трендови на осигурителниот пазар. Тоа се двата сегменти по кои групацијата ќе го очекува и најголемиот прилив, главно поради растот на премиите на осигурителниот пазар на Западен Балкан – чиј потенцијал е токму во неговата недоволна развиеност, а кој треба да обезбеди зајакнување на групацијата и поддршка на нејзината политика за дивиденда.
2014	На 22.12.2014 како целосна инвестиција на Друштвото беше основана станицата за технички преглед Сава Стејшн, која е уште една успешна приказна за словенечко-македонското партнерство и економска соработка. Сава Стејшн е нова членка на групацијата Сава Ре и проект на Сава осигурување а.д. Скопје. Станицата отпочна со работа во 2015 година со првичните резултати веќе ја зацврсти одличната позиционираност на Сава осигурување на македонскиот осигурителен пазар, но дава свој придонес во економскиот развој на општина Илинден, каде е лоцирана.
2015	Со вклучувањето на новата членка Заваровалница Марибор, групацијата од 2015 година планира значителен пораст на премијата и тоа, главно, на осигурителните пазари надвор од Словенија. Впрочем, главните цели на групацијата во наредните три години ќе бидат интеграцијата на осигурителниот пазар во Словенија и растот надвор од нејзините граници, поради што Сава Ре ќе биде во потрага по нови развојни можности во регионот.
2016	Во процесот на спојување на четири друштва за осигурување (Заваровалница Марибор, Заваровалница Тилија, Велебит осигурување и Велебит Животно осигурување), сите членови на групата Сава Ре се здружија и се формира нова осигурителна компанија под името Заваровалница Сава, д.д.
2017	На 24.07.2017 година, Собранието на акционери на Друштвото изгласа измени на Статутот на Друштвото, со кои бројот на членови на Одборот на директори на Друштвото се зголеми од постоечките 5 на 7 члена, од кои 3 извршни членови, 3 неизвршни и 1 неизвршен и независен член. На ден 12.12.2017 година Сава Ре д.д. Љубљана потпиша договор за купување на 100% од акциите на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје. Матичната кука на САВА осигурување а.д. Скопје инвестира во развој на пензиското осигурување како дел од групацијата стратегија.

2018	Во март 2018 година, матичната куќа на Групација - Сава Ре д.д. ја доби согласноста од Македонската агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС), како и сите останати одобренја од надлежните институции за аквизиција на компанијата НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје. Со тоа се исполнети сите потребни услови за остварување на купопродажниот договор од 12 декември 2017 година. На 13 март 2018 година со купување на Македонска берза, Сава Ре д.д. Љубљана се стекна со 21200 акции, односно 100% од акционерскиот капитал во НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје. Со влегувањето на пазарот за пензиско осигурување во Република Македонија Сава Ре д.д. ја оствари својата стратегија за проширување на дејноста и зацврстување на својата позиција во Западен Балкан. Македонските членки на групацијата Сава Ре - Сава осигурување а.д. Скопје и Сава пензиско друштво а.д. Скопје склучија важен стратешки договор за соработка во делот на вршењето на работи на маркетинг на пензиски фондови во продажната мрежа на Сава осигурување а.д. Скопје.
2019	Во мај 2019 година Групацијата чија членка е САВА осигурување а.д. Скопје - брендот Сава Ре го замени со Sava Insurance Group на англиски јазик. На 53-тата седница на вонредно Собрание на акционери одржана на ден 03.01.2019 год. е донесена Одлука за измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје. Овие измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје се изготвени со цел воведување нова класа - осигурување на кредити. На Годишното Собрание на акционери на Друштвото 54-та седница одржана на ден 02.04.2019 година, Собранието донесе Одлука за измени на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје. Со овие измени на Статутот се врши промена односно зголемување на бројот на членови на Одборот на директори на Друштвото. Потоа, се усогласува Статутот со корпоративните барања на Групацијата во која Друштвото е членка. Во целиот текст на Статутот се вршат измени со цел поедноставување на содржината на Статутот на препорака на внатрешната ревизија на Друштвото, а во согласност со локалните законски и подзаконски прописи. Покрај наведеното, во целиот текст на Статутот се врши усогласување со Уставните амандмани со кои се изврши промена на Уставното име на државата. Исто така на 56-тата седница на вонредно Собрание на акционери на Друштвото, одржана на 27.12.2019 година, Собранието на Друштвото донесе Одлука за измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје. Овие измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје се изготвени со цел намалување на бројот на извршни членови на Одборот на директори од постоечките 3 (три) извршни членови на 2 (два) членови, со кое намалување вкупниот број на членови на Одборот на директори од постоечките 8 (осум) членови се намалува на 7 (седум) членови. Намалувањето на бројот на извршни членови е како резултат внатрешната кадровска политика.
2020	Во текот на 2020 година Друштвото успешно се справи со предизвиците на Корона кризата и ширењето на Корона вирусот, се прилагоди на нови дигитални начини на работење и го подобри развојот на дигиталните системи и ИТ решенија. Во 2020 година истече постојниот мандат на сите членови на Одборот на директори и истиот состав беше реизбран со нов четиригодишен мандат.
2021	Во текот на 2021 година Друштвото продолжи успешно да се справува со предизвиците на Корона кризата, нови регулаторни барања и продолжи да работи на нови дигитални начини на работење, развој на дигиталните системи и ИТ решенија.

3.2. НАЈВАЖНИ НАСТАНИ ВО 2021 ГОДИНА

Фебруари	- Поддршка на ФИС меѓународниот натпревар во сноубординг Маврово - Донација на лап топ компјутери за потребите во државното училиште за рехабилитација на деца и младинци со оштетен вид ДУРДМОВ “Димитар Влахов” – Скопје
Март	Организација на крводарителска акција со Црвен крст
Април	Старт пакет + каско за велосипедисти и велосипеди
Мај	- Учество на „Прв до врв“ - Караван за финансиско советување
Јуни	- Учество на еколошка акција за чистење на Марковиот манастир и неговата околина; настан одржан по повод Светскиот ден на велосипедизмот - Настан одржан по повод Светскиот ден на велосипедизмот - САВА осигурување со поддршка за здружението за спортско едрење „Акватика Јахтинг“ од Охрид - Промотивни пакет цени за антиген и ПЦР тест со патничко осигурување
Јули	- Поддршка на проект за електронско мапирање и поставување на планинарска и планинско-веосипедска сигнализација на рекреативни патеки на Скопска Црна Гора заедно со Амбасада на Република Словенија - Организација на Велосипедска тура с.Годивје – Бабин срт, планина Стогово
Август	- Поддршка на критериската регата „Заедно за иднината на езерото“ Охрид 24/7 онлајн услуги од САВА осигурување на веб шоп
Септември	- Потврден одличниот „А“ рејтинг од страна на Standard & Poor’s - Учество на MTB Bistra Adventure 2021 во НП Маврово; поддршка на Интернационална регата 2021 во Охрид
Октомври	- Организација на крводарителска акција во соработка со Црвен крст на Град Скопје - САВА осигурување присуствуваше на настан Вело Водно -трка со планински велосипеди
Ноември	Светски ден на осигурувањето
Декември	- Здравствено осигурување - Патничко осигурување со покрите во случај на Ковид 19

4. РАЗВОЈ ВО 2021 И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ ВО 2022

4.1. ВИЗИЈА, МИСИЈА И ВРЕДНОСТИ

4.2. ПРОФИЛ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување а.д. со седиште во Скопје е подредено друштво на Позаваровалница САВА д.д Љубљана, која има доминантно учество од 93,86% во неговиот акционерски капитал.

Име:	САВА осигурување, а.д. Скопје
Седиште:	Ул. Загребска бр.28 А, 1000 Скопје
Телефон:	+389 (2) 5101 500
Телефакс:	+389 (2) 5101 502
Web страна:	www.sava.mk
Матичен број:	4778529
Основна дејност:	Неживотно осигурување
Година на основање:	1993
Основен капитал:	234.072.672 МКД (3.805.905 ЕУР)
Број на обични акции	18.326
Удел во капиталот:	Позаваровалница Сава, д. д. Љубљана: 93,86%
Органи на управување:	

Генерален директор:	<i>Ило Ристовски</i>
Извршен директор:	<i>Мелита Гугуловска</i>
Одбор на директори:	
Претседател:	<i>Рок Мољк</i>
Членови:	<i>Милан Виршек</i>
	<i>Петер Скварча</i>
	<i>Ненад Јовановиќ</i>
	<i>Сашо Тоневски</i>
	<i>Ило Ристовски</i>
	<i>Мелита Гугуловска</i>
Управувачка поврзаност:	<i>Подредено друштво</i>

На 02 јануари 2015 година, Друштвото вложи 12.300.000 денари како основачки влог во нов субјект, Сава Стејшн ДООЕЛ Скопје (“подружница”). Основната дејност на новата подружница е техничко испитување и анализа на моторни возила. Сава Стејшн ДООЕЛ Скопје својата дејност ја врши преку две подружници-станции за технички преглед во Илинден и Брвеница.

Име:	САВА СТЕЈШН ДООЕЛ Скопје
Седиште:	<i>Ул. Загребска бр.28 Б, локал 20, 1000 Скопје</i>
Телефон:	<i>+389 (2) 5101 500</i>
Телефакс:	<i>+389 (2) 5101 502</i>
Web страна:	<i>/</i>
Матичен број:	<i>7005350</i>
Основна дејност:	<i>Технички преглед на возила</i>
Година на основање:	<i>2014</i>
Основен капитал:	<i>12.300.000 MKD</i>
Удел во капиталот:	<i>САВА осигурување а.д. Скопје – 100%</i>
Органи на управување:	
Управител:	<i>Илија Николовски</i>

4.3. ДЕЈНОСТ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување, а.д. Скопје обавува работи од дејноста на неживотно осигурување, со која обезбедува сигурност за клиентите, економска заштита на имотот, возилата и лицата од ризици и гарантира добро работење со капиталот.

Врз основа на Решение бр.18-23977/8-02 од 28.03.2003 година, Друштвото има дозвола за вршење на работи за осигурување во рамките на следните класи на осигурување:

- Осигурување од последици на несреќен случај-незгода;
- Здравствено осигурување кое не е покриено со задолжителното здравствено осигурување;
- Осигурување на моторни возила (каска);
- Осигурување на шински возила (каска);
- Осигурување на воздухоплови (каска);
- Осигурување на пловни објекти (каска);
- Осигурување на стоки во превоз (карга);
- Осигурување на имот од пожар и природни непогоди;
- Други осигурувања на имот;
- Осигурувања од одговорност од употреба на моторни возила;
- Осигурувања од одговорност од употреба на воздухоплови;
- Осигурувања од одговорност од употреба на пловни објекти;
- Општото осигурување од одговорност;
- Осигурување на кредити;
- Осигурување на гаранции;
- Осигурување од финансиски загуби;
- Осигурување на правна заштита;
- Осигурување на туристичка помош за лица кои се соочуваат со проблеми при патување.

Основната дејност на Друштвото е поврзана со:

- склучување и исполнување на договори за неживотно осигурување;
- склучување и исполнување на договори за соосигурување.

Работењето се одвива преку:

- Сектор за развој и преземање на ризици;
- Сектор за продажба;
- Сектор за штети;
- Сектор за финансии и сметководство;
- Сектор за општи и правни работи;
- Самостојна служба за внатрешна ревизија;

- Самостојна служба за наплата на побарувања;
- Самостојна служба за контролинг;
- Самостојна служба за актуарски работи,
- Самостојна служба за управување со ризици,
- Самостојна служба за ИТ,
- Самостојна служба Контакт центар и
- Самостојна служба за човечки ресурси.

Според обемот и видот на работата Секторите имаат оптимален капацитет за квалитетно извршување на работењето и располагаат со кадар кој има повеќегодишно искуство и знаење, потврдена стручност и компетентност за обавување на работите од областа на осигурувањето.

Стратешка определба на Друштвото е развој на своите вработени, подобрување на квалитетот и перформансите во осигурувањето и зголемување на учеството на осигурителниот пазар.

Делувањето на Друштвото е во согласност со принципите на корпоративното управување преку кое се изразува сигурност, доверба, транспарентност и рејтинг. Потврда за успешното работење се досегашните достигнувања на домашниот пазар и високата позиција во осигурителната дејност во државата.

4.4. ПОЗНАЧАЈНИ СЛУЧУВАЊА ЗА 2021 ГОДИНА

- Во текот на 2021 година, на глобално ниво продолжија последиците од пандемијата со коронавирус. Поради тоа, Друштвото согласно условите во одреден период од годината го реорганизираше своето работење на начин да обезбеди услови за безбедна работа на вработените од работа и од дома, најде начин да обезбеди ефикасност и континуитет на работењето и го унапреди процесот на дигитализација на своето работење;

- Во текот на целата 2021 година редовно беа разгледувани од страна на Одборот на директори извештаи за измени во правната регулатива во Република Северна Македонија, како и Извештаи за ревизија на усогласеноста на Друштвото со прописите и се следеше остварувањето на препораките дадени од Службеникот за усогласеност со прописите (compliance officer);

- Беа усвојувани нови акти на деловна политика или се вршеше измена и дополнување на постоечките;

- Беа усвојувани нови интерни акти на Друштвото или се усогласуваа постоечките со измените во законската регулатива и со изменетите оперативни процедури;

4.5. РАЗВОЈ ВО 2021

Со цел да ја задржиме стекнатата позиција и во услови на светска пандемија која во голема мера го забави стопанството и економскиот развој, поставивме стабилни односи и брзо се вклопивме во новонастанатата ситуација. Друштвото без проблеми се прилагоди на новиот начин на работење, не ставајќи ги во ризик процесите и здравјето на вработените. Покрај сите промени во начините на работењето, Друштвото одговори и на сè поголемите барања на модерниот пазар и воедно го одржа волументот на работа и пласираше нови продукти.

Во своето работење перманентно ги следиме современите европски и светски трендови и воведуваме иновации во согласност со светските стандарди. Во фокусот на нашето работење и понатаму остануваат осигурениците, како и придонесот за развојот на економијата во земјата. Вложувањето во квалитетот, знаењето и вештините се компаративна предност и придобивка за клиентите/осигурениците, акционерите и вработените.

Друштвото во работењето се базира на следните вредности:

- Доверба и интегритет;
- Задоволство на клиентите;
- Продукти кои се формираат според потребите на клиентите;
- Грижа за угледот и напредокот на Друштвото;
- Користење на вкупните способности и капацитет, за развој и остварување на добри резултати во работењето;
- Задоволство и лојалност на вработените;
- Компетентност и одговорност во работењето;
- Транспарентност во работењето;
- Тимско и успешно работење.

4.6. ОЧЕКУВАН ИДЕН РАЗВОЈ ВО 2022

Како и во изминатите години така и во 2022 година се планира развој на постоечките, како и воведување на нови продукти кои ќе ја зајакнат конкурентската предност на компанијата, при што квалитетот на понуденото покритие останува носечки елемент на развојот.

Квалитетот на услугите и потребите на осигурениците секогаш ќе бидат на прво место во работењето на Друштвото, а на нашите клиенти (осигуреници) ќе им се обезбедат најдобри услуги, целокупен сервис во поглед на водење на осигурувањето и ризикот. Тоа е стратегија на нашето Друштво и гаранција за идниот развој.

Во согласност со годишниот план и мисија, работењето во 2022 ќе се одвива во правец на остварување на следните цели:

- **Фокус кон клиентите (CRM)**
 - Надоградба на контакт центарот / асистентскиот центар, проширување на НПС интервјуата во продажба, воспоставување на интегрирани датотеки за клиентите, користење на најдобрите маркетиншки стратегии на понуда, уредување на базите на податоци на клиенти;
- **Развој на постоечките и воведување на нови канали на продажба**
 - Унапредување на соработката со НЛБ Банка Скопје и потпишување на договор со една средна или помала банка, понатамошен развој на сопствената продажна мрежа преку дополнителни активности за „инкубаторот“;
- **Развој на нови производи и услуги во осигурувањето**
- **Развој на нови и постоечките помошни услуги**
 - Отварање на една нова техничка станица;
- **Препознавање на пазарот и употреба на модерни пристапи и нови технологии за продажба**
 - Дополнување на продукти на листата за online продажба и зголемување на активностите на социјалните мрежи;
- **Развој на осигурување во соработка со технолошки, иновативни и специјални партнери**
- **Подобрување на продуктивноста и економичноста**
 - Понатамошен развој на безхартиеното работење (Писарница) и web услуги (развој на API)
- **Синергија со другите компании во осигурителната Групација Сава:**
 - **Лиценцирање на продавачи за СПД производ:** наша цел е лиценцирање на најмалку 50 продавачи за СПД производи – моментално имаме 33 лиценцирани продавачи, со поставување на индивидуален план по продавач и по продукт на СПД-во. Развој на заеднички call center.
 - **Пакет производ СО & СПД:** Незгода + Здравствено осигурување + Пензиски производ. Формирани тимови за продажба во зависност од големината на клиентите.
 - **Заедничко вработување:** за специјални сегменти на работењето како на пример Човечки ресурси, Актуарство, Усогласување со прописи, Набавки, да се оди со ангажман поделба на вработените, односно еден вработен да работи за двете друштва.

Активности за 2022 година преку кои ќе се реализираат стратешките цели се следните:

- **Развој на Bankassurance-a:**
 - Осигурување на корпоративните клиенти на банката (имот, побарувања, останати осигурувања)

- Покритие за клиентите на премиум лично банкарство (ДПЗО, ПЗО, незгода)
- Немоžност за враќање на кредити
- **Нови продукти:**
 - Осигурување на одговорност од производ
 - Асистентски услуги како rider-i на постоечките покритија:
 - а) асистенција за велосипедисти
 - б) асистенција за постари лица
 - в) Cyber асистенција
 - г) асистенција на мали претпријатија
- **Web продажба:**
 - Планираме во текот на годината да вклучиме 3-4 продукти или асистентски услуги на web shop;
 - Континуирано унапредување на sw решенија за Web продажба.
- **Продажни активности**
 - Обуки за инкубатор и за цела продажна мрежа, комбинација на физичко присуство и on-line обуки, тестирање и проверка на знаење со мерење и следење на ефектите на подобрување;
 - Продажни акции пред се кај здравственото осигурување Q1, имотните осигурувања Q2, велосипедисти Q2 i Q3;
 - Вклучување на продажната мрежа во продажба преку интернет преку промо кодови и провизионирање;
 - Надоградба на е-потпишување на полиси и документи и нивно архивирање, on-line плаќање на премија, активно користење на комплетното решение;
 - Посета и склучување на осигурувања кај правни лица клиенти на СПД;
 - Користење на клиентска база Сава Стејшн за продажба на незадолжителни и имотни осигурувања;
 - Подобрување на постоечките продажни канали, продуктивност и профитабилност- континуирана активност со поставени таргети;
 - COCOS;
 - Нпс анкети и превземање на активности за подобрување на работењето на база на feedback од анкетата.
- **Останати активности**
 - Дигитализација на интерните процеси (DMS) што претставува Групациски проект;
 - Нови sw решенија (набавки, security, ticketing) како и upgrade на постоечките core функционалности;
 - Оптимизација на моделот на наградување на продажна мрежа, воведување на корективни провизиски фактори во зависност од висината на комерцијалните попусти;
 - Намалување на трошоците на работењето и подобрување на процесот на набавки;
 - Синергиски фокус со СПД-во и САВА Стејшн;

- Отварање на една станица за технички преглед. Оваа 2021 година сме во интензивни преговори за отворање на нова станица за технички преглед во Скопје и доколку се обезбедат сите неопходни документи и дозволи станицата би започнала со работење во текот на 2022 година. За започнувањето со работа на новата локација во 2022 неопходно ќе биде истата биде исфинансирана од страна на САВА Осигурување и за таа цел веќе се започнати активности за припрема на бизнис план како и организирање на продажбата на полиси за осигурување на новата локација. Со отворањето на новата подружница на САВА Стејшн во 2022 очекуваме дополнителен придонес во работењето и на САВА Стејшн и на САВА Осигурување кој што од 2023 па натака би бил значителен;

- Виртуелен матичен лекар;
- Нови функционалности на Audatex;
- Спонзорирање и донации во активности кои поддржуваат здрав начин на живот;
- Активности поврзани со зачувување на здрава животна средина;
- Намалено корисење на хартија во текот на работните процеси;
- Грижа за вработените;
- Оптимизација на користење на енергетските ресурси.

4.7. ОПИС НА ГЛАВНИТЕ ОПАСНОСТИ И НЕСИГУРНОСТИ СО КОИ СЕ СООЧУВАШЕ ДРУШТВОТО

Во 2021 година на македонскиот осигурителен пазар, кој сеуште спаѓа во категоријата на неразвиени осигурителни пазари, се повеќе се чувствува силна конкуренција и борба на пазарот. Покрај силната конкуренција САВА осигурување успешно се бори на пазарот, остварува напредок заклучно со третиот квартал на 2021 година го држи шестото место во вкупното бруто осигурување во Република Северна Македонија со 9,5% пазарно учество.

Конкуренцијата во наредниот период ќе биде силна, беспопштедна и поагресивна, поради што ќе биде неопходно да се инвестира многу повеќе во развојот, квалитетот и маркетингот.

Главните оперативни опасности во 2021 година беа:

- состојбата со коронавирусот;
- нелојална конкуренција;
- ниска куповна моќ;
- мал финансиски пазар;
- низок степен на ликвидност на стопанските субјекти;
- општ тренд на намалување на премиските стапки, особено за учество на тендерите, кои ја кршат економската логика и рентабилноста на работењето;

- општ тренд на зголемување на просечната провизиска стапка на пазарот.

5. КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

5.1. СТРЕТЕШКИ НАСОКИ НА ДРУШТВОТО

Во 2021 година активно се работеше на усовршување на дигитализацијата на процесите, воведување современи методи и организација на работење, прилагодување на новото нормално работење, но истовремено и на подобрување на квалитетот на осигурувањето. Исто така, динамично се развиваше процесот на воспоставување на сигурни и доверливи односи со клиентите. Проектот за непосредно и систематично поврзување со осигурениците и задоволување на нивните интереси, односно обликување на процесот на работење спрема потребите и интересите на клиентите, успешно се остварува.

Во 2022 година ќе се развиваат конкурентските предности на пазарот, ќе се вложува во квалитетот на понудите и во продажната мрежа. Во технологијата на работењето ќе се имплементираат нови современи методи на работење и пред се ќе се вложува во знаењето, вештините и односите на вработените. На овој начин ќе обезбедиме сигурна иднина за нашите клиенти, акционери и вработени.

Квалитетот на услугите и потребите на осигурениците секогаш ќе бидат на прво место во работењето на Друштвото, а на нашите клиенти (осигуреници) ќе им обезбедиме најдобри услуги, целокупно сервисирање од аспект на управување со осигурувањето и ризикот. Ова е стратегијата на нашето Друштво која претставува гаранција за идниот развој.

Развојот на продажните места, во што ги вклучуваме регионалните канцеларии, осигурителните застапници и агенти, исто така преставува значаен проект на Друштвото, кој дава добри резултати. До крајот на 2021 година се отворени и опремени 52 канцеларии надвор од седиштето на Друштвото.

Традицијата и високиот рејтинг, заедно со кадровската екипираност, се основа за натамошен успешен развој на САВА осигурување.

Долгорочни развојни цели на Друштвото:

- Постојан развој и раст на Друштвото како афирмирана осигурителна компанија, која е силно етаблирана на македонскиот пазар;
- Заштита на интересите на акционерите, осигурениците и на вработените, одржување и зголемување на стабилноста и финансиската моќ;
- Поефикасно и подинамично работење и целосна ориентираност кон корисниците и пазарот;
- Зголемување на квалитетот и на финансиската сила на Друштвото;
- Зголемување на довербата и рејтингот на Друштвото и подобрување на перформансите на Друштвото;
- Поголема дисперзија на осигурителното портфолио и поголемо учество на мали и средни компании и граѓаните во портфолиото на Друштвото;
- Воспоставување на темелните процеси во новиот информациски систем;
- Унапредување на работењето и развивање модел на корпоративно управување.

5.2. ИСПОЛНУВАЊЕ НА ДЕЛОВНИТЕ ЦЕЛИ

Во текот на 2021 година, како година која беше под влијание на претходната пандемска година која неспцифично ги помести очекувањата на деловните цели на компаниите и на економијата во целост, Друштвото оствари негативен финансиски резултат. Причина за ваквиот резултат на крајот на годината се пред сè големиот износ на исплатени штети. Забрзаната ликвидација е поради промена на подзаконската регулатива, односно примена на Правилник за минимални барања за прием, обработка, резервација и исплата на барањата за надомест на штета и/или осигуран износ во функција на подобра заштита на правата на осигурениците со примена од 01.01.2021 година, каде се скратени роковите за обработка на оштетените побарувања. Еднократните ефекти кои се случија на почетокот на 2021 година исто така имаа големо влијание на деловниот резултат: Големо влијание на резултатот имаа високите трошоци за стекнување на осигурување (провизиите), поради промената на методологијата на пресметка на DAC од страна на регулаторот. Еднократниот ефект се јави во Јануари 2021 година. Поточно, вкалкулирани се трошоци на провизија по основ на договори за осигурување од минатите периоди како почетна состојба во износ од 12.116.066 денари. Во текот на годината Друштвото имаше отписи по провизија во вкупен износ од 1.895.533 денари, па овој ефект беше намален на 10.220.534 денари. Во делот на Исправката на вредноста на побарувањата од премија, исто така имавме еднократен ефект во почетокот на годината. Во периодот на почетокот на пандемијата во 2020 година беше воспоставена олеснителна мерка во делот на пресметка на Исправката на вредноста на побарувањата од страна на регулаторот. Со враќање на стариот начин на пресметка, во Јануари 2021 година еднократно имавме негативен

ефект во износ од 11.314.192 денари. Со активностите и добрата наплата во текот на 2021 година, Друштвото го намали овој негативен ефект на крајот на 2021 година на износ од с.с.6,9 милиони денари.

Утврдената стратегија на Друштвото во однос на реализација на премијата за 2021 година е во рамките на планираната премија, односно е надмината за 3,6%, додека во однос на планот на ликвидации на штетите имаме надминување за 17,4%.

Се правеа големи напори и главните активности беа насочени кон остварување на следните принципи во осигурителното работење:

- Квалитетни услуги кои ќе ги задоволат потребите на осигурениците;
- Постојана ликвидност во работењето;
- Задржување на постоечкиот обем на работа и зголемување на осигурителното портфолио со придобивање на нови осигуреници;
- Афирмирање на работењето, обезбедување поповолни услови на осигурување и поповолна коњуктура, работа според пазарните услови и постоечката конкуренција;
- Максимална сигурност во исплатата на штетите на осигурениците и нивна што пореална проценка, за да се заштитат и задоволат интересите на осигурениците;
- Зголемување на ангажираноста, професионалноста и лојалноста на вработените во вршењето на осигурителните услуги;
- Прилагодување на условите и тарифите во согласност со техничкиот резултат;
- Развивање и јакнење на софтверската поддршка;
- Одржување на финансиската стабилност и обезбедување на профит за акционерите и за Друштвото.

5.3. ОВЛАСТЕНИ РЕВИЗОРИ

Собранието на акционери на Друштвото донесе Одлука, Друштвото за ревизија КПМГ МАКЕДОНИЈА ДОО Скопје да изврши ревизија на Годишната сметка и финансиските извештаи на Друштвото за деловната 2021 година. Врз основа на Одлуката, Друштвото побара и доби согласност од Агenciјата за супервизија на осигурување за овластениот ревизор КПМГ МАКЕДОНИЈА ДОО Скопје да врши ревизија за деловната 2021 година.

5.4. МАТЕРИЈАЛНИ ФАКТОРИ НА РИЗИК

САВА осигурување ја креира политиката за управување со ризиците согласно прописите за управување со ризиците на Групацијата и според Законот за супервизија на осигурување, водејќи сметка за потребното ниво на обемот на капиталот, маргината на солвентноста, износот на техничките резерви, вредноста на средствата, вложувања и локализацијата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

Службата за управување со ризици ги идентификува, мери и проценува ризиците на кои е изложено Друштвото во своето работење, односно управува со истите така што се обезбедува трајно одржување на степенот на изложеност на ризици, без притоа да го загрози капиталот и работењето на Друштвото. Воедно, обезбедува соодветна заштита на интересите на осигурениците, корисниците на осигурувањето, третите оштетени лица и другите доверители на Друштвото, во согласност со Законот, Политиката за управување со ризици и внатрешните акти на Друштвото.

Во 2021 година Друштвото продолжи да работи во услови предизвикани од светската пандемија поврзана со вирусот Ковид-19 која го промени целокупниот начин на работење и допринесе за поголема изложеност на Друштвото кон предвидените ризици. Навременото детектирање на областите во Друштвото каде што Ковид-19 имаше најголемо влијание во работењето допринесе за минимизирање на последиците и одржување на процесот на работа во границите на нормалното работење. Најважно од се беше здравјето на вработените кои со почитување на протоколите и упатствата воспоставени од Групацијата придонесоа за непрекинато работење во сите области од работењето на Друштвото. Поради тоа и изложеноста на ризиците во Друштвото во втората година од пандемијата на Ковид-19 беше во помал обем од претходната година. Во процесот на оценување на ризиците секогаш беше вклучено и влијанието на Ковид-19 за конкретниот ризик со коментар за причините за зголемувањето или намалувањето на ризикот и мерките кои се преземаат за негово регулирање. Управувањето и оценувањето на ризиците во изминатиот период беше во согласност со измените на законската регулатива донесена од законодавецот и регулаторот (АСО).

Во директна корелација со падот на Бруто домашниот производ, Друштвото предвиди оперативен ризик од пад во своето работење. Кризата со пандемијата во првата година имаше директен импакт на определни класи на осигурување, како зелената карта, патничкото осигурување и транспортот, но Друштвото ги превзема сите потребни мерки и брзо се прилагоди на новите начини на работење и стабилно го одржа нивото на реализација. Во 2021 година со намалување на рестрикциите, отварањето на границите и поголемиот проток на луѓе и трговска стока, овие класи на осигурување почнаа повторно да се враќаат на ниво како пред пандемијата и забележаа раст во целокупната премија во однос на претходната година. Повторното делумно враќање во нормала предизвика и зголемување на пријавите за штети кои во текот на целата година беа во пораст и над планираното. Во периодот кој следи не очекуваме на кој било начин да биде загрозена солвентноста на компанијата, стапката на

солвентност на компанијата останува висока. Ковид-19 кризата немаше голем импакт на пазарните ризици, но и минимален импакт на ликвидносните ризици. Исто така, сметаме дека ликвидносниот ризик во компанијата е добро управуван и не очекуваме значително зголемување на овој ризик во следните 12 месеци, така што претпоставката за функционална компанија продолжува да важи. Нашата претпоставка се заснова на готовинскиот тек што се очекува од основната дејност и составот на инвестициското портфолио, што може да обезбеди доволна ликвидност за долг период на тешки услови.

Постојаните следења на состојбите и трендовите од страна на Управата доведоа до стабилно работење и брзи реакции и прилагодувања на новите ситуации.

Управата смета дека неизвесноста поврзана со Ковид-19 останува присутна во 2022 година постојните мерки нема да имаат големо влијание врз понатамошното работење на Друштвото, односно ризиците од влијанието на Ковид-19 врз процесите е мало и следствено на тоа не' очекуваме големи негативни ефекти врз работењето.

Процедурите, инструкциите, постапките и дејствата со кои Друштвото управува со ризиците опфаќаат квалитативен и квантитативен начин на управување со истите.

Управувањето со ризиците е во согласност со прописите, правилата на структурата, добрите деловни обичаи и деловната етика.

Друштвото во своето работење е изложено на следните ризици:

- Ризик од неисполнување на обврски од договорени страни
- Ризик од осигурување
- Пазарен ризик
- Оперативен ризик
- Ликвидносен ризик
- Стратегиски ризик

Самостојната служба за управување со ризици заедно со Органот на управување на Друштвото преземаат мерки за отстранување на наведените ризици и со нив управуваат на следниов начин:

Ризик од осигурување - Друштвото ги елиминира и смалува ризиците на осигурување на тој начин што се прави адекватна процена на ризикот кој се превзема во осигурувањето. Воедно, Друштвото се грижи за адекватно одредување на премијата, како од аспект на висината, така и во однос на структурата.

САВА осигурување адекватно го утврдува и нивото на самопридржајот, при што вишокот на ризик над самопридржајот го пренесува во реосигурување. Друштвото настојува да избере оптимално реосигурување и при тоа многу се води сметка за рејтингот на реосигурувачот.

Исто така, Друштвото адекватно ги утврдува техничките резерви, при што, како и до сега, на овој ризик му се пристапува со големо внимание. Ова се обезбедува со употреба на прилагодени актуарски методи и анализи.

Пазарен ризик - При прилагодувањето, спрема барањата на корисниците на услугите од осигурувањето, Друштвото води сметка за нивната адекватност. Воедно, Друштвото се спротиставува на нелојалната конкуренција, во согласност со прописите, кои ја регулираат оваа област. САВА осигурување ги превзема сите можни мерки да обезбеди адекватно управување со имотот и обврските. При тоа, посебно се води сметка да се обезбеди адекватна заштита од промена на каматните стапки, промена на цената на хартиите од вредност, промена на цената на недвижностите и др.

Оперативен ризик - Друштвото перманентно ги проверува внатрешните процедури и прописи, со што се отстрануваат и намалуваат можностите за пропусти во работењето. Воедно, се настојува на добра организациска поставеност и систематизација на работните места.

Ликвидносен ризик - Друштвото перманентно ја следи солвентноста и ликвидноста на компанијата во работењето, соодветно управува со средствата и обврските. Врши правилна проценка, евидентирање, презентирање и транспарентност во објавување на вредноста на средствата, изворите на средства, како и приходите, расходите и резултатите од работење.

Ризик од неисполнување на обврски од договорните страни - Друштвото перманентно го следи ризикот од неисполнување на обврските - ризик дека издавачот на обврзници нема да е во можност во целост да ја подмири обврската, неисполнување на обврски по договори за реосигурување и др. Исто така континуирано се следи ризикот од намалување на кредитниот рејтинг на комингентите.

Стратегискиот ризик - Друштвото го контролира и управува на тој начин што врши следење и отстранување на можностите од појава на ризик од неочекуван пад на вредноста на компанијата како резултат на негативен ефект од менаџерска одлука, промени на бизнис средината како и промена во развојот на пазарната економија.

Постојниот информатички систем постојано се надградува и прилагодува спрема потребите на Друштвото.

5.5. ЗДЕЛКИ СО ЗАИНТЕРЕСИРАНА СТРАНА

Друштвото во 2021 година изврши избор на реосигурителна компанија со цел да обезбеди реосигурително покритие за деловната 2022 година при што ќе бидат склучени повеќе договори за реосигурување со Позаваровалница САВА д.д. кои се однесуваат на 2022 година со кои се врши

реосигурување на ризиците на САВА осигурување кои се над максималното покритие на компанијата, и тоа:

- Property and Technical branches surplus treaty reinsurance agreement-Пропорционален договор за имотно реосигурување на вишок на ризик,
- Property & Engineering Risk XL Treaty-Непропорционален вишок на штети договор за имотно осигурување,
- General Third Party Liability surplus treaty reinsurance agreement-Пропорционален договор за реосигурување на вишок на ризик за одговорност кон трети лица,
- Earthquake Quota Share Treaty-Пропорционален договор за имотно осигурување за ризикот земјотрес,
- Catastrophe Excess of loss-Непропорционален вишок на штети договор за реосигурување на катастрофални штети,
- Personal Accident Catastrophe Excess of loss – Непропорционален вишок на штети договор за реосигурување на катастрофални штети при незгода,
- Domestic and Green card XL MTPL -Непропорционален вишок на штети договор за осигурување на одговорност кон трети лица (со вклучено покритие за каско осигурување)
- Cargo surplus reporter (со вклучено покритие за ЦМР осигурување),
- GTPL surplus treaty – Пропорционален договор за реосигурување на општа одговорност,
- Stop Loss Extended Warranty – Стоп лос договор за реосигурување на продолжена гаранција,
- Stop Loss Mobile devices – Стоп Лос договор за реосигурување на мобилна и техничка опрема,
- Stop Loss Livestock – Стоп Лос договор за реосигурување на животни.

5.6. ГОЛЕМИ ЗДЕЛКИ

Во 2021 година Друштвото нема склучено голема зделка.

5.7. ИЗМЕНИ ВО ОСНОВНАТА ГЛАВНИНА И ВО РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА ИЗВЕШТАЈНИОТ ПЕРИОД

Во 2021 година не настанале промени во основната главнина на Друштвото, па соодветно на тоа немало никакво влијание од таков карактер на резултатите на Друштвото.

5.8. ПРОМЕНА ВО СОПСТВЕНИЧКАТА СТРУКТУРА

Во 2021 година во акционерската структура на САВА осигурување а.д. Скопје има промена и тоа пренос на 237 акции од акционерот ЕУРОСТАНДАРД БАНКА АД Скопје (во стечај) на мнозинскиот акционер Pozavarovalnica SAVA D.D Ljubljana, кој после преносот поседува 17.201 акции или 93,86% од вкупниот број на издадени акции.

5.9. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА

На ден 31.12.2021 година акционерскиот капитал на САВА осигурување а.д. Скопје изнесува 3.805.905 ЕУР. Акционерскиот капитал на САВА осигурување е поделен на 18.326 обични акции со номинална вредност на 1 акција од 207,6779 ЕУР. Една обична акција дава право на еден глас во Собранието на акционери на САВА осигурување, а.д. Скопје. Акционерите - сопственици на обични акции од САВА осигурување, а.д. Скопје ги имаат следниве права од акциите, и тоа:

1. Право на глас во Собранието на Друштвото,
2. Право на исплата на дел од добивката (дивиденда) и
3. Право на исплата на дел од остатокот на ликвидационата, односно стечајната маса на Друштвото.

Табела 5.9.1. Акционерска структура

Акционер	Број на акции	Номинална вредност на акциите (eur)	Структура %
Позаваровалница САВА Д.Д. Словенија, Љубљана	17.201	3.572.268	93,86%
Друштво за услуги МТ ДОО Штип – во стечај	920	191.064	5,02%
Крсте Таневски	135	28.037	0,74%
Премиум Инвест Дооел Увоз-Извоз Скопје	46	9.553	0,25%
Југотутун АД Скопје	13	2.700	0,07%
Ѓорѓи Јованов	11	2.284	0,06%
ВКУПНО	18.326	3.805.905	100,0%

Членовите на Одборот на директори немаат сопственост на акции во акционерскиот капитал на САВА осигурување.

Табела 5.9.2. Учество на правни и физички лица во акционерската структура

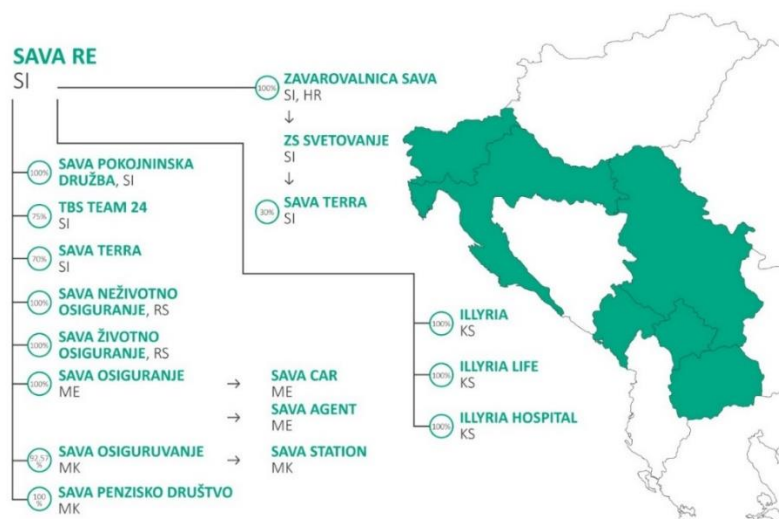
Акционери	Број акции	% во сите издадени акции
Правни лица	18.180	99,2%
Физички лица	146	0,8%
Фондови	-	/
ВКУПНО	18.326	100,0%

Денес САВА осигурување е дел од групацијата на САВА осигурителна група која е една од најголемите осигурителни групации во Централна Европа. Привилегијата да се биде дел од ваква групација е многукратна. Покрај сигурноста која ја има клиентот, тука е и многугодишното искуство во осигурителната сфера, но и перспективата за воведување на нови развојни начини на продажба на нашиот осигурителен пазар.

Изминатите периоди не потсетија на комплексноста на управувањето со ризикот, што всушност е задача која што никогаш не е завршена. Исто така, се испостави дека глобализацијата сепак содржи позитивни и негативни импликации за речиси секоја економија и секоја компанија.

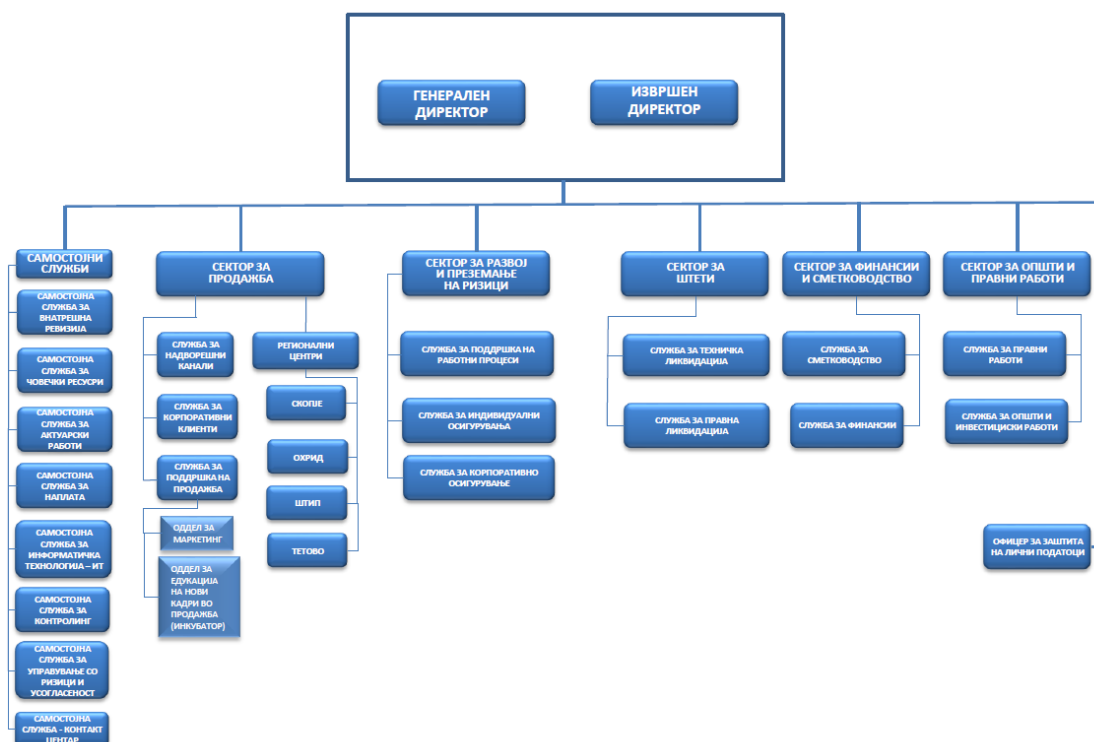
САВА осигурителната група ја задржи својата бонитетна оцена во А со прогноза „стабилна“, според евалуацијата од компанијата Standard & Poor’s од Септември 2021 година, и според А.М. Best со рејтинг А од Октомври 2021 година.

Слика 5.9.1. Групација Сава Ре

5.10. ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА

Слика 5.9.2. - Организациона структура

5.11. Подружници на Друштвото

САВА осигурување а.д. Скопје на крајот на 2021 година располага со 52 подружници низ Република Северна Македонија, и тоа со следниве локации:

1. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Автокоманда*, со седиште во Скопје на ул.624 бр.1 Скопје
2. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Автокоманда 1*, со седиште во Скопје на ул.16та Македонска Бригада бр.2/3-6 Скопје
3. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Автобуска Станица*, со седиште во Скопје на ул.Никола Карев бр.20 Скопје
4. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Берово*, со седиште во Берово, на ул.23-ти Август бб Берово
5. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Битола*, со седиште во Битола, на ул.Јосиф Христовски бр.1, Зграда Грозд, Битола
6. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Битола 1*, со седиште во Битола, на ул.Никола Тесла бр.42, Битола
7. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Брвеница*, со седиште во Брвеница, на ул.Маршал Тито бр.163 Брвеница
8. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Велес*, со седиште во Велес, на ул.Владимир Назор бр.2 Велес
9. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Винаца*, со седиште во Винаца, на ул.Кирил и Методиј бр.23 Винаца,
10. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Гевгелија*, со седиште во Гевгелија, на ул.Маршал Тито бр.55 Гевгелија

11. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Гостивар*, со седиште во Гостивар, на ул.Никола Парапунов бр. 104 Гостивар
12. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Гостивар 1*, со седиште во Гостивар, на ул.Гоце Делчев бр.22 Гостивар
13. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Грација*, со седиште во Скопје, на ул.Максим Горки бр.19 Скопје
14. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Дебар*, со седиште во Дебар на ул.Братство Единство бр.1, Дебар
15. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Делчево*, со седиште во Делчево, на ул.Булевар Македонија бб Делчево
16. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Дирекција*, со седиште во Скопје, на ул.Загребска бр.28А Скопје
17. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Илинден*, со седиште во Скопје, на ул.Трница бр.1 Скопје
18. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Каменица*, со седиште во Каменица, на ул.Александар Македонски бр.11/2-1 Каменица
19. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Карпош*, со седиште во Скопје на ул.Булевар Партизански одреди бр.62/2-13 Скопје
20. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Кавадарци 1*, со седиште во Кавадарци, на ул.Ц. Поп-Ристов бр. 7 1/1-1, Кавадарци
21. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Кисела вода*, со седиште во Скопје, на ул.Дренак бр.10/1-1 Скопје
22. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Кичево*, со седиште во Кичево на ул.бул.Ослободување бр.81 Кичево
23. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Кочани 1*, со седиште во Кочани на ул.29-ти Ноември бр.1-3 Кочани
24. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Крива Паланка*, со седиште во Крива Паланка на ул.Маршал Тито бр. 1/7 Крива Паланка
25. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Куманово*, со седиште во Куманово, на ул.Ленинова бр.2 лок.4 Куманово
26. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Куманово 1*, со седиште во Куманово, на ул.Козјачка бр.7, Куманово
27. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Куманово 2*, со седиште во Куманово, на ул. 11-ти Октомври бр.1/3 Куманово
28. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Куманово 3*, со седиште во Куманово, на ул.1 бр.1 Долно Коњаре, Куманово,
29. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Кривогаштани*, со седиште во Кривогаштани, на ул.Филип Втори бр.90В, Кривогаштани
30. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Неготино*, со седиште во Неготино, на ул.Јане Сандански бр.23, Неготино
31. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Охрид*, со седиште во Охрид, на ул.Булевар Туристичка бр. 36а Охрид
32. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Охрид 1*, со седиште во Охрид, на ул.Јане Сандански бр.49, Охрид
33. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Охрид 2*, со седиште во Охрид на ул.15-ти Корпус бр.93, Охрид
34. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Охрид 3*, со седиште во Охрид на ул.Лазо Трпоски бр.1, Охрид
35. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Прилеп*, со седиште во Прилеп, на ул.11-ти Октомври бр.80 Прилеп

36. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Пробиштип*, со седиште во Пробиштип, на ул.Миро Барага бр.1 Пробиштип
37. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Радовиш*, со седиште во Радовиш, на ул.Булевар Александар Македонски бб Радовиш
38. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Ресен*, со седиште во Ресен, на ул.29-ти Ноември бр.30/ГТЦ Ресен
39. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Свети Николе*, со седиште во Свети Николе, на ул.Кумановска бр.66 Св.Николе
40. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струга*, со седиште во Струга, на ул.ЈНА бр.26А, Струга
41. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струмица*, со седиште во Струмица, на ул.24-ти Октомври бр.46 Струмица
42. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струмица 1*, со седиште во Струмица, на ул.Ленинова бр.96 Струмица
43. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струмица 2*, со седиште во Струмица, на ул.Климент Охридски бб Струмица
44. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струмица 3*, со седиште во Струмица, на ул.Населено место без уличен систем бр.246 с. Турново Струмица
45. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Тетово*, со седиште во Тетово, на ул.Јане Сандански бр.101 Тетово
46. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Тетово 1*, со седиште во Тетово, на ул.29-ти Ноември бр.108, Тетово
47. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Три Бисери Скопје*, со седиште во Скопје, на ул.Булевар Јане Сандански бр.7 ТЦ-Три Бисери Скопје
48. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Кафасан*, со седиште во Струга, на Граничен премин Кафасан, Струга
49. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Чаир*, со седиште во Скопје, на ул. Џон Кенеди бр.5/1-3, Скопје
50. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Ченто*, со седиште во Скопје, на ул. Алија Авдовиќ бр.18, Ченто, Скопје
51. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Чешиново-Облешево*, со седиште во Чешиново-Облешево на ул.Јоаким Крчовски бр.1 Облешево
52. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Штип*, со седиште во Штип на ул.Кеј Маршал Тито бб.

5.12. ПОДАТОЦИ ЗА ПРОДАЖНАТА МРЕЖА

САВА осигурување во Секторот продажба располага со добро развиена мрежа на агенти во 52 подружници во Скопје и во градовите низ Републиката. Патот на постигнатите резултати беше тежок, но се работеше за млада и амбициозна екипа која имаше доверба во себе и во одговорните кои беа со нив.

Агентската мрежа во Скопје, продажбата ја почна ставајќи акцент на физички лица и на мали и средни претпријатија, и тоа: осигурување на имот, возила, незгода и осигурување на имотот на

вработените. Изградени се добри односи со осигурениците и во наредниот период не се очекуваат проблеми од аспект на продажбата, обнова на полиси и ширење на продажбата.

Продажната мрежа, односно продажбата на осигурување се врши во Секторот за продажба во Скопје и во подружниците во поголемите градови низ Републиката и продажните места - шалтери во помалите градови, и тоа со:

- 62 редовно вработени агенти;
- 54 надворешни агенти;
- 37 брокерски друштва;
- 2 деловни банки;
- 102 туристички агенции,
- 1 увозник на возила;
- 2 агенции за застапување во осигурување;
- и останати канали на продажба.

Агентите продолжија со добрата практика - еден вработен со еден клиент и можност за пружање целосна услуга од сите видови на осигурување. На вработените во Секторот за продажба овозможено им е целосно да се фокусираат на продажбата и на работата со клиентите. Нивните резултати програмски се евидентираат и врз основа на резултатите стимулативно се наградуваат.

Од овој начин на продажба има забележливи резултати и голем број на предности меѓу кои: унифицирано работење во сите центри на продажба - подружници, зголемен квалитет на услугата, брзо, квалитетно и навремено изготвување на понудите и пресметките по електронски пат, ефикасна контрола на изготвените полиси, зголемена контрола во наплатата на полисираната премија и пред се остварени добри односи со клиентите. Воспоставената деловна соработка е доста успешна и резултира со зголемен број на договори и полиси.

6. ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНСТВОТО

6.1. МАКРОЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА ВО 2021 И ОЧЕКУВАЊА ВО 2022 ¹

¹ Превземено од Квартален извештај_ноември 2021 на НБРСМ (http://nbrm.mk/content/MPI%20publikacij/Najnovi_makroekonomski_pokazатели_dekemvri_2021.pdf)

Меѓународно економско окружување - Најновите информации на меѓународните организации упатуваат на умерено и нееднакво закрепнување на глобалната економија во периодот на проекции, при што е извршена минимална надолна ревизија на глобалниот раст за 2021 година, додека проекцијата за 2022 година не е променета. Сепак, неизвесноста во поглед на идниот глобален раст и натаму е висока, а ризиците околу проекциите сè уште се претежно надолни на краток рок. Главниот надолен ризик и натаму е поврзан со идниот тек на пандемијата, при што постои загриженост дека незадоволителната динамика на процесот на масовна вакцинација на глобално ниво и евентуалната неефикасност на постојните вакцини за новите соеви на корона-вирусот, особено во услови на глобално ширење на новиот сој „омикрон“, би можело да доведе до воведување построги рестриктивни мерки, влошување на глобалните трговски текови и до поизразено нарушување на глобалните синџири на снабдување. Дополнителен ризик претставува и евентуалното предвремено и поизразено затегнување на монетарната политика во развиените земји, со неповолни ефекти и врз брзорастечките високозадолжени земји. Исто така, доколку продолжи трендот на раст на светските енергетски цени под влијание на ограничувачките фактори на страната на понудата на пазарите на енергија, тоа би имало негативен одраз врз закрепнувањето на глобалната економска активност. Од друга страна, како позитивен ризик се наведува евентуалното засилување на процесот на вакцинација на глобално ниво, со што би се зголемила довербата на економските субјекти и би се поттикнало искористувањето на вишокот заштеди стекнат за време на пандемијата, а со тоа би се поттикнале и приватната потрошувачка и инвестициите. Во однос на економските движења во еврозоната, како наш главен трговски партнер, првичната процена за БДП за третиот квартал од 2021 година покажува годишен раст од 3,9%, поумерен во споредба со високиот раст во вториот квартал поради ниската споредбена основа (14,4%). Најновите анкетни истражувања за показателите на доверба на економските субјекти за ноември се малку понеповолни во споредба со претходниот месец, што речиси во целост се должи на значителниот пад на довербата на потрошувачите, наспроти подобрувањето забележано во малопродажбата, градежништвото и во услужниот сектор. Сепак, нивното ниво и натаму е над просечното, што упатува на натамошно закрепнување на економијата и потенцијално забрзан годишен раст на БДП во четвртиот квартал. Во третиот квартал беше забележано забавување на економскиот раст и кај нашиот најбитен поединечен трговски партнер, Германија, којшто изнесуваше 2,6% на годишна основа (10% во претходниот квартал). Слично на движењата во еврозоната, и анкетните истражувања во Германија упатуваат на забавување на активноста во ноември. Според првичните објави, условите на пазарот на труд во еврозоната се подобруваат и на почетокот од четвртиот квартал, при што стапката на невработеност во октомври се намали на 7,3% (од 7,4% во септември и 7,5% во третиот квартал). Во однос на инфлацијата во еврозоната, проценетите податоци за ноември покажуваат нејзино натамошно забрзување, при што ценовниот раст достигна

4,9% на годишна основа (4,1% во октомври). Притоа, ваквото остварување во најголем дел се должи на растот на енергетската инфлација од 27,4% (23,7% во октомври), под влијание на повисоките светски цени на нафтата, а дополнителен придонес имаше и забрзувањето на базичната инфлација (од 2% на 2,6%) и на прехранбената инфлација (од 1,9% на 2,2%). Според најновите оценки, се очекува дека во 2021 и 2022 година странската каматна стапка ЕУРИБОР со едномесечна рочност ќе биде на слично ниво како во октомвриската проекција, додека за 2023 година е извршена мала нагорна ревизија. Гледано преку одделните квантитативни показатели за надворешното окружување значајни за македонската економија, проекциите за странската ефективна побарувачка се минимално ревидирани надолу за 2021 и 2022 година, а минимално нагоре за 2023 година во споредба со октомвриските оценки. Од друга страна, кај странската ефективна инфлација се извршени нагорни корекции за целиот период на проекции. Новите оценки за девизниот курс евро / САД-долар упатуваат на нагорна ревизија на вредноста на САД-доларот во 2021 и 2022 година и надолна ревизија за 2023 година. Исто така, најновите проекции за цените на примарните производи на светските берзи се нагорно ревидирани за 2021 и 2022 година, додека за 2023 година корекциите се главно во надолна насока во однос на октомвриските оценки. Така, за 2021 – 2022 година се очекува главно повисок раст на цените на примарните производи, додека за 2023 година се очекува дека најголемиот дел од нив ќе забележат поголем ценовен пад. Сепак, движењата и оцените за цените на примарните производи се исклучително променливи и тековно се под влијание на случувањата поврзани со пандемијата на ковид-19, што создава поголема неизвесност околу нивната идна динамика и ефектите врз домашната економија, и на краток, и на подолг рок.

Македонска економија - Согласно со објавените проценети податоци за БДП, во третиот квартал од 2021 година реалниот БДП бележи раст од 3% на годишна основа, по високиот раст во вториот квартал (13,4%). Овие остварувања упатуваат дека домашната економија и натаму закрепнува, во услови на натамошна масовна имунизација на населението. Забавувањето на годишната стапка главно е резултат на споредбената основа (имајќи предвид дека во истиот период минатата година почна постепеното отворање и закрепнување на економијата по преземените строги мерки на почетокот на пандемијата), без поголеми негативни ефекти од појавата на четвртиот бран на ковид-19 во овој период. Во просек, во првите три квартали на 2021 година, економијата бележи реален раст од 4,6%, што е блиску до очекувањата од октомвриската проекција. Гледано по компоненти, растот во третиот квартал во најголема мера се должи на позитивниот придонес на домашната побарувачка, во услови на раст и позитивен придонес кај сите категории (лична потрошувачка, јавна потрошувачка и бруто-инвестиции). Позитивен придонес има и нето извозната компонента, во услови на посилен раст кај извозот во однос на растот кај увозот, но значително забавен во однос на растот во претходниот квартал кај двете категории. Високофреквентните податоци за четвртиот квартал од 2021 година со кои се располага во

моментов се делумни и се недоволни за согледување на состојбите во целина. Имено, податоците за октомври покажуваат натамошен реален годишен раст на прометот во вкупната трговија, но поумерен, но и натамошни неповолни движења кај индустриското производство на годишна основа.

Вработеност и плати - Во услови на натамошна масовна имунизација во земјата и подобрата епидемиолошка состојба, бројот на вработени лица во третиот квартал од 2021 година забележа засилен годишен раст од 1,4% (0,2% во претходниот квартал), што придонесе и за зголемување на стапката на вработеност за 0,8 п.п. во однос на истиот квартал од претходната година (од 46,6% на 47,4%). Исто така, стапката на невработеност забележа натамошно намалување, со што во третиот квартал од годината се сведе на 15,7% (15,9% во претходниот квартал), како резултат на натамошно намалување на бројот на невработени лица, во услови на истовремено позитивни движења кај бројот на вработени и намалување на неактивното население за првпат од почетокот на пандемијата. Во септември 2021 година, номиналниот годишен раст на просечната нето-плата изнесуваше 5,3% (4% во претходниот месец). За годишниот раст на платите во еден дел придонесува зголемувањето на минималната плата за 1,7% во април 2021 година согласно со редовното законско усогласување. Годишен раст на платите во септември има кај сите дејности, при што и натаму тој е најизразен кај дејностите поврзани со „информации и комуникации“, „рударство“, „објекти за сместување“, „стручни, научни и технички дејности“ и „други услужни дејности“, а солиден раст бележат и „трговијата и транспортот“, „градежништвото“ „финансиските дејности и дејностите на осигурување“, како и „административните и помошните услужни дејности“. При раст на трошоците на живот на годишно ниво, реалниот годишен раст на нетоплатата во септември изнесуваше 1,6%.

Инфлација - Во однос на промените кај потрошувачките цени, во ноември 2021 година е остварена годишна стапка на инфлација од 4,8%, а годишните ценовни промени во периодот јануари – ноември, во просек од 3,1%, се во рамките на очекувањата според октомврискиот циклус проекции. Во овој период, позначителен придонес кон растот се забележува од категориите на домашните цени коишто се поврзани со движењата на цените на примарните производи на светските берзи, со преносниот ефект од минатогодишното зголемување на цените од регулаторна природа, како и од одредени фактори специфични за пандемичната криза, а во услови на олабавување на рестриктивните мерки. Оттука, се оценува дека ценовните притисоци и натаму главно произлегуваат од фактори на страната на понудата, без поголеми притисоци од побарувачката. Неизвесноста и динамичноста на движењето на светските цени на примарните производи во следниот период и понатаму е нагласена, согласно со неизвесните економски ефекти поврзани со развојот и справувањето со пандемијата, како и од зголемената неизвесност на светските пазари на енергенси.

Биланс на плаќања – Во третиот квартал од 2021 година, тековната сметка бележи суфицит од 98 милиони евра, или 0,8% од БДП, што е повисоко од очекувањата за третото тримесечје според октомвриската проекција. Од аспект на составните компоненти на тековната сметка, позитивното отстапување се должи на салдото на стоки и услуги. Имено, понизок дефицит од очекувањата е забележан кај стоките, во услови на поголеми надолни отстапувања кај увозната од извозната компонента, додека, пак, кај услугите е забележан повисок суфицит којшто главно произлегува од останатите услуги. Од друга страна, негативните отстапувања се резултат на повисокиот дефицит од очекуваниот кај примарниот доход, како и малку понискиот суфицит кај секундарниот доход во однос на октомвриската проекција, како резултат на пониските официјални трансфери. Кај финансиската сметка, во третиот квартал од 2021 година, се остварени нетоодливи од 479,8 милиони евра (или 4,1% од БДП), што е повеќе од очекуваното според октомвриската проекција. Послаби остварувања во овој период се забележуваат речиси кај сите категории од финансиската сметка – директните инвестиции, долгорочните заеми, а мали негативни отстапувања се забележани и кај портфолиоинвестициите. Останатите категории главно се во рамките на очекувањата според октомвриската проекција.

Монетарна политика - Вкупните депозити на државата кај Народната банка, во октомври, забележаа умерено месечно зголемување, при што нивната состојба е над проектираната за крајот на четвртото тримесечје од 2021 година. Примарните пари во октомври забележаа месечен пад, како резултат на намалувањето на вкупните резерви на банките кај Народната банка и речиси непроменети готови пари во оптек. Притоа, состојбата на примарните пари засега е пониска во споредба со проекцијата за крајот на четвртото тримесечје од 2021 година. Ликвидните средства на банкарскиот систем во ноември забележаа раст на месечно ниво. Промената во најголем дел произлегува од понискиот износ на пласмани на банките во краткорочните депозити, односно во депозитите преку ноќ, при непроменета состојба на благајничките записи. Автономните фактори на нетооснова предизвикаа намалување на ликвидноста во банкарскиот систем како резултат на интервенциите на Народната банка, додека трансакциите на државата и готовите пари во оптек придонесоа за раст на ликвидноста.

Движења на финансиските пазари - Во ноември 2021 година, состојбата на издадените државни хартии од вредност на примарниот пазар забележа пораст на месечна основа за 1.035 милиони денари и на крајот од месецот изнесуваше 141.581 милион денари. Зголемувањето во целост се должи на растот на петнаесетгодишните државни обврзници (со и без валутна клаузула). Новите емисии на државни хартии од вредност во ноември 2021 година беа со рочност од дванаесет месеци без валутна клаузула и петнаесет години со и без валутна клаузула, при што интересот на пазарните учесници беше еднаков со понудениот износ. Во ноември 2021 година достасаа претходно издадените дванаесетмесечни државни записи. На редовната аукција во ноември Министерството за финансии ги

задржа истите каматни стапки на новоиздадените дванаесетмесечни државни записи (0,5%) и петнаесетгодишните државни обврзници со и без валутна клаузула (2,2% и 2,5%, соодветно).

Јавни финансии – Во Буџетот на Република Северна Македонија (централниот буџет и буџетите на фондовите), во октомври 2021 година, вкупните буџетски приходи и расходи забележаа раст од 9,1% и 9,7%, соодветно на годишна основа. Растот на буџетските приходи во најголем дел е резултат на растот кај даноците и останатите приходи (придонес од 4,0 п.п. и 3,9 п.п., соодветно), при помал позитивен придонес и на придонесите (0,6 п.п.), додека неданочните приходи имаат мал негативен придонес (0,4 п.п.). Притоа, даночните приходи во октомври беа повисоки за 6,6% на годишна основа, и тоа во најголем дел како резултат на повисоките приливи од ДДВ. Порастот на буџетските расходи, во октомври 2021 година, во поголем дел се должи на капиталните трошоци, при позитивен придонес и на тековните трошоци (најмногу од трансферите). Во периодот јануари – октомври 2021 година, вкупните буџетски приходи и расходи се повисоки за 15,5% и 6,7%, соодветно, во споредба со истиот период од претходната година. Најголем придонес за растот на буџетските приходи имаат повисоките даночни приходи, а на страната на расходите, тековните и капиталните трошоци имаат речиси подеднаков придонес. Остварениот буџетски дефицит во периодот јануари – октомври 2021 година (23.564 милиони денари или 3,2% од БДП₂₀) е финансиран преку задолжување на државата на странскиот и на домашниот пазар, при што депозитите на државата кај Народната банка забележаа минимално зголемување. На крајот на третиот квартал од 2021 година, јавниот долг изнесува 58,8% од БДП₂₄, што е помалку за 3,7 п.п. во споредба со претходниот квартал. Притоа, надворешниот јавен долг е понизок за 4,2 п.п. и изнесува 39,0% од БДП (поврзано со раздолжувањето на државата во јули врз основа на издадена еврообврзница), додека внатрешниот јавен долг е зголемен за 0,6 п.п. и на крајот на кварталот изнесува 19,9% од БДП. Вкупниот државен долг во третиот квартал од годината е намален во однос на претходниот квартал за 3,6 п.п. и изнесува 50,7% од БДП, додека долгот на јавните претпријатија (гарантиран и негарантиран) изнесува 8,2% од БДП.

Табела 6.1.1. – Макроекономски индикатори

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	План 2022
БДП реална стапка на раст (во %)	3,9	2,8	1,1	2,9	3,9	-6,1	4,1	4,6
БДП (во милиони денари)	558.954	594.795	618.106	660.878	692.683	655.931	721.597	772.961
БДП (во милиони евра)	9.072	9.657	10.038	10.744	11.262	10.635	11.714	12.548
Стапка на невработеност (просек, во %)	26,1	23,7	22,4	20,7	17,3	16,4	15,8	14,4
Инфлација (просек, во %)	-0,3	-0,2	1,4	1,5	0,8	1,2	3,0	2,4
Население (милиони)	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
БДП /жител (во евра)	4.382	4.659	4.839	5.175	5.423	5.124	5.465	5.671
Осигурителна премија (во милиони евра)	134,5	141,5	146,3	161,5	172,1	163,2	191,6*	208,3
- раст/пад осигурителна премија	8,5%	5,3%	3,4%	10,4%	6,6%	-5,2%	17,4%*	8,7%
Осигурителна премија - неживот (во милиони евра)	116,7	120,6	122,8	134,3	142,3	135,0	159,8*	172,9
- раст/пад осигурителна премија - неживот	6,6%	3,3%	1,8%	9,4%	6,0%	-5,1%	18,4%*	8,2%
Осигурителна премија - живот (во милиони евра)	17,8	21,0	23,5	27,2	29,8	28,2	31,8*	35,4
- раст/пад осигурителна премија - живот	23,2%	17,9%	12,2%	15,6%	9,6%	-5,3%	12,6%*	11,3%
Премија/жител (во евра)	64,0	67,4	69,7	76,9	82,0	77,7	91,2*	99,2
Премија/жител (во евра) неживот	55,6	57,4	58,5	64,0	67,8	64,3	76,1*	82,3

Премија/жител (во евра) живот	8,5	10,0	11,2	13,0	14,2	13,4	15,1*	16,8
Премија /БДП (во %)	1,5	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,7*	1,7
Премија /БДП (во%) неживот	1,3	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,4*	1,5
Премија / БДП (во%) живот	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3*	0,3
Просечна месечна нето плата (во евра)	345	353	388	394	419	447	472	507
Среден курс (МКД/ЕУР)	61,510	61,616	61,458	61,618	61,566	61,674	61,6270	61,652

*Податоците проекции на Министерството за финансии (со исклучок на делот за Осигурителна премија).

*Податоците за Осигурителна премија за 2021 година се проценета вредност.

*Податоците се во номинални вредности.

6.2. ОСИГУРИТЕЛЕН ПАЗАР²

Пазарот на осигурување во Р. Северна Македонија во последните неколку години бележеше тренд на пораст, раст на бруто полисираната премија и бројот на вработени. Овој тренд се должеше пред сè на зголемената понуда на нови продукти, подобрување на продажната услуга на друштвата за осигурување од една страна и зголемената свесност на физичките и правни лица за потребата од осигурување од друга страна. Трендот на раст е присутен и во првиот квартал од 2021 година, во однос на пандемиската 2020 година, но и во однос на 2019 која е повеќе компаративна година во однос на шокантната 2020.

На пазарот на осигурување активно работат 16 друштва за осигурување, од кои 11 друштва вршат работи на неживотно осигурување, додека останатите 5 друштва за осигурување работат на осигурување на живот.

Друштвата за осигурување се во доминантна сопственост на странски правни лица од финансиски сектор, кои се делумно или целосно присутни во 15 од вкупно 16 друштва за осигурување на пазарот. Притоа, 11 друштва за осигурување се дел од осигурителни групации со седиште во земји-членки на ЕУ, додека само едно друштво за осигурување е во целосна сопственост на домашни инвеститори. На пазарот на осигурување делуваат 36 осигурително брокерски друштва, 10 друштвата за застапување во осигурување и 6 деловни банки кои делуваат како застапници во осигурување. Законот за супервизија на осигурување, Законот за задолжително осигурување во сообраќајот и Законот за доброволно здравствено осигурување се основна законска рамка која ги регулира условите и начинот на вршење работи на осигурување и реосигурување, начинот и условите на вршење работи на посредување во осигурувањето и спроведувањето супервизија врз работењето на друштвата за осигурување, осигурително брокерските друштва и друштвата за застапување во осигурување.

² Податоци превземени од извештаи од АСО на РСМ

Пазарот на осигурување според последните пресметани показатели од 2019 година, Степен на пенетрација (учеството на бруто полисираните премии во БДП) кој изнесува 1,5% и Степен на густина (бруто полисирани премии по жител) кој изнесува 4.793 мкд, се карактеризира како недоволно развиен, но со оглед на тоа дека во последните неколку години важноста на компаниите за осигурување како дел од финансискиот сектор значително се зголеми постои голем потенцијал за негов развој.

Во период 01.01.2021-31.12.2021 на осигурителниот пазар во Р.Северна Македонија е остварена бруто полисираната премија во вкупен износ од 11,6 милијарди денари (2020: 10,1 милијарди денари), што претставува пораст од 15,5% во однос на БПП остварена во истиот период 2020 година.

Позитивен тренд е забележан во двата сегмента на осигурувањето. Во делот за неживотно осигурување, остварена е БПП во износ од 9,6 милијарди денари (2020: 8,3 милијарди денари) или истата претставува 82,8% од вкупната БПП на осигурителниот сектор и бележи пораст од 15,6% во однос на истиот период минатата година. Во групата на осигурување на живот е остварена БПП во износ од 2,0 милијарди денари (2020: 1,7 милијарди денари), односно зголемување од 15,0% во однос на минатата година. Учеството на бруто полисираната премија во делот за животно осигурување во вкупната БПП на осигурителниот сектор е 17,2%.

На осигурителниот пазар во Северна Македонија ниту едно друштво не го поминува прагот од над 20,0% учество на пазарот. Во период 01.01.2021-31.12.2021 година САВА осигурување а.д. Скопје учествува со 9,8% во вкупната бруто полисирана премија на пазарот. САВА осигурување а.д. Скопје во истиот период има остварено бруто полисирана премија во износ од 941,6 милиони денари (2020: 848,4 милиони денари) односно оствари пораст од 11,0% во однос на истиот период во 2020 година.

Табела 6.2.1. – Удел на Осигурителните компании во вкупната премија на пазарот на осигурување на РСМ

Осигурителна компанија-неживот	2020	2021	2021-2020	% пад/раст	Пазарен удел 2020	Пазарен удел 2021
1 Триглав	1.231.617	1.332.871	101.254	8,2%	14,8%	13,8%
2 Еуролинк	963.579	1.124.298	160.719	16,7%	11,6%	11,7%
3 Уника	827.544	1.023.456	195.912	23,7%	9,9%	10,6%
4 Халк	821.730	991.893	170.163	20,7%	9,9%	10,3%
5 Сава	848.398	941.572	93.174	11,0%	10,2%	9,8%
6 Македонија	862.860	911.313	48.453	5,6%	10,4%	9,5%
7 Винер	712.129	848.348	136.219	19,1%	8,6%	8,8%
8 Евроинс	726.996	807.699	80.703	11,1%	8,7%	8,4%
9 Кроација	460.756	670.262	209.506	45,5%	5,5%	7,0%
10 Осигурителна Полиса	602.979	658.248	55.269	9,2%	7,2%	6,8%
11 Граве	266.816	317.968	51.152	19,2%	3,2%	3,3%
Вкупно-неживот	8.325.404	9.627.928	1.302.524	15,6%	82,7%	82,8%
Осигурителна компанија-неживот	2020	2021	2021-2020	% пад/раст	Пазарен удел 2020	Пазарен удел 2021
1 Кроација	654.533	688.282	33.749	5,2%	37,6%	39,5%
2 Граве	534.483	518.447	-17.978	-4,9%	30,7%	29,8%

3	Винер	305.663	348.206	28.694	13,6%	17,6%	20,0%
4	Уника	182.689	247.416	43.138	36,5%	10,5%	14,2%
5	Триглав	63.137	199.423	84.314	250,3%	3,6%	11,5%
Вкупно-живот		1.740.505	2.001.774	142.175	15,0%	17,3%	17,2%
Вкупно пазар		10.065.909	11.629.702	1.307.118	15,5%	100,0%	100,0%

Извор: НБО, Податоци IV квартал 2020 и 2021 година

Во структурата на каналите на продажба кај неживотното осигурување, најголемо учество зазема директната продажба со 62,4%, потоа следи продажбата преку преку застапници (физички лица) со 16,1%, продажбата преку осигурително брокерски друштва со 13,9%, банките со 5,0%, продажба преку друштва за застапување во осигурување со 1,6%, преку останати дистрибутивни канали - 0,8% и Туристичките агенции со 0,3%.

Бруто ликвидирани штети заклучно со 31.12.2021 година на пазарот изнесуваат 4,7 милијарди денари и во споредба со 2020 година бруто ликвидирани штети бележат пораст од 16,4% (2020: 4,0 милијарди денари). При тоа, друштвата за неживотно осигурување ликвидирале 4,1 милијарди денари и во споредба со 2020 година бруто исплатените штети бележат пораст од 14,0 % (2020: 3,6 милијарди денари), Друштвата за осигурување на живот исплатиле 595,1 милиони денари и во споредба со 2020 година е забележан пораст од 36,2% (2020: 436,9 милиони денари).

Табела 6.2.2. – Бруто ликвидирани штети на пазарот на осигурување на РСМ

Осигурителна компанија-неживот		2020	2021	2021-2020	% пад/раст	Пазарен удел 2020	Пазарен удел 2021
1	Триглав	559.823	570.319	10.496	1,9%	6,7%	5,9%
2	Халк	305.935	511.927	205.992	67,3%	3,7%	5,3%
3	Сава	371.767	463.288	91.521	24,6%	4,5%	4,8%
4	Уника	317.529	408.486	90.957	28,6%	3,8%	4,2%
5	Евроинс	355.202	396.261	41.059	11,6%	4,3%	4,1%
6	Македонија	355.665	362.360	6.695	1,9%	4,3%	3,8%
7	Еуролинк	373.301	362.048	-11.253	-3,0%	4,5%	3,8%
8	Винер	327.208	341.223	14.015	4,3%	3,9%	3,5%
9	Осигурителна.Полиса	259.828	260.854	1.026	0,4%	3,1%	2,7%
10	Кроација	191.894	250.281	58.387	30,4%	2,3%	2,6%
11	Граве	150.457	142.144	-8.313	-5,5%	1,8%	1,5%
Вкупно-неживот		3.568.609	4.069.191	500.582	14,0%	89,1%	87,2%
Осигурителна компанија - Живот		2020	2021	2021-2020	% пад/раст	Пазарен удел 2020	Пазарен удел 2021
1	Кроација	237.695	293.461	55.766	23,5%	13,7%	16,9%
2	Граве	130.927	165.401	-17.978	-4,9%	7,5%	9,5%
3	Viner	32.820	76.591	28.694	13,6%	1,9%	4,4%
4	Уника	21.687	36.792	43.138	36,5%	1,2%	2,1%
5	Триглав	13.762	22.833	84.314	250,3%	0,8%	1,3%
Вкупно-живот		436.891	595.078	142.175	36,2%	10,9%	12,8%
Вкупно пазар		4.005.500	4.664.269	1.307.118	16,4%	100,0%	100,0%

IV. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА САВА ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ

7. КЛУЧНИТЕ ИНДИКАТОРИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

7.1. НАЈВАЖНИ ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2021 ГОДИНА

Табела 7.1.1. - Финансиски показатели за 2021 година

САВА Осигурување а.д. Скопје	1.1.31.12.2020	1.1.31.12.2021	План 1.1-31.12.2021	2021 - 2020	2021 - П2021	2021/2020	2021/П2021
Пресметана осигурителна полисирана премија	848.399.024	941.572.475	909.188.695	93.173.451	32.383.780	11,0%	3,6%
Чисти приходи од премија	766.708.705	831.939.525	781.273.696	65.230.820	50.665.829	8,5%	6,5%
Пресметани ликвидирани штети	363.155.551	454.858.175	387.401.279	91.702.624	67.456.897	25,3%	17,4%
Чисти расходи за штети	365.791.653	399.308.880	360.656.332	33.517.226	38.652.548	9,2%	10,7%
Бруто трошоци за работењето	343.697.411	405.145.927	346.934.322	61.448.517	58.211.605	17,9%	16,8%
Едноставен штетен количник	42,8%	48,3%	42,6%	5,5%	5,7%	12,9%	13,4%
Бруто меродавен коефициент	47,5%	48,4%	42,0%	0,9%	6,4%	1,8%	15,3%
Нето меродавен коефициент	47,7%	48,0%	45,9%	0,3%	2,1%	0,6%	4,5%
Бруто трошковен коефициент	40,5%	43,3%	38,5%	2,8%	4,8%	7,0%	12,6%
Нето трошковен коефициент	43,6%	47,8%	43,1%	4,2%	4,6%	9,7%	10,7%
Нето комбиниран коефициент S&P	98,0%	104,1%	97,7%	6,1%	6,4%	6,2%	6,6%
% на трошоци за стекнување во бруто полисирана премија	30,5%	31,6%	28,9%	1,1%	2,7%	3,5%	9,4%
% на останати трошоци во премија	10,0%	11,7%	9,6%	1,8%	2,1%	17,8%	22,2%
% на нето премија во бруто полисирана премија	90,4%	88,4%	85,9%	-2,0%	2,4%	-2,2%	2,8%
Ретенција на расходите за штети (меродавен показател)	90,1%	90,3%	97,8%	0,2%	-7,5%	0,3%	-7,7%
Осигурително-технички резултат	12.115.542	-41.767.637	13.881.675	-53.883.179	-55.649.312	-444,7%	-400,9%
Резултат од финансиски пласмани	21.374.725	20.058.270	19.316.013	-1.316.455	742.257	-6,2%	3,8%
Резултат останато	3.637.953	5.308.920	4.609.594	1.670.966	699.326	45,9%	15,2%
Резултат пред одданочување	37.128.220	-16.400.448	37.807.282	-53.528.667	-54.207.729	-144,2%	-143,4%
Резултат по одданочување	33.334.963	-16.400.448	34.026.554	-49.735.410	-50.427.001	-149,2%	-148,2%
Нето осигурително-технички резервации	788.383.018	821.670.612	793.739.749	33.287.594	27.930.863	4,2%	3,5%
Актива	1.473.675.638	1.474.530.710	1.390.678.026	855.072	83.852.684	0,1%	6,0%
Капитал	409.337.382	391.301.357	439.564.595	-18.036.026	-48.263.239	-4,4%	-11,0%
ROA	2,3%	-1,1%	2,4%	-3,4%	-3,5%	-147,9%	-146,8%
ROE	8,5%	-4,1%	8,0%	-12,6%	-12,1%	-148,3%	-151,1%
ROR	4,3%	-2,0%	4,4%	-6,3%	-6,3%	-145,3%	-145,3%
Бруто осигурително-технички резервации	867.498.349	883.233.538	849.932.138	15.735.189	33.301.400	1,8%	3,9%
Инвестиционо портфолио	960.807.122	989.533.584	865.058.526	28.726.461	124.475.057	3,0%	14,4%
Вработени	223,75	229,23	228,75	5,48	0,48	2,4%	0,2%
Полисирана премија по вработен	3.791.727	4.107.545	3.974.595	315.817	132.949	8,3%	3,3%

*Податоците се во согласност со известувањето спрема матичната компанија Сава Ре Љубљана

8. ПРЕМИЈА

8.1. БРОЈ НА СКЛУЧЕНИ ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Во периодот од 01.01 до 31.12.2021 година САВА осигурување склучи 295.026 полиси (2020: 234.116), што преставува зголемување на бројот на полиси за 60.910 во однос на претходната година или раст од 26,0% во однос на 2020 година. Бројот на полиси е зголемен поради минатогодишниот пад поради глобалната тешка пандемијска состојба во која се најде светот, па и нашата економија. Во извештајната година, покрај продолжувањето на пандемијата, определни мерки беа променети и олабавени, што влијаеше на раст на продукцијата и стабилизирање на пазарот на осигурување. Со отварањето на границите се зголеми трендот на продукција на Зелената карта како најмногу ефектуирано осигурување во претходната прва пандемијска година, но исто така и Патничкото осигурување, поради олабавување на рестрикциите во патувањата. Приличен импакт во нагорна насока на продукција пандемијата имаше кај Здравственото осигурување.

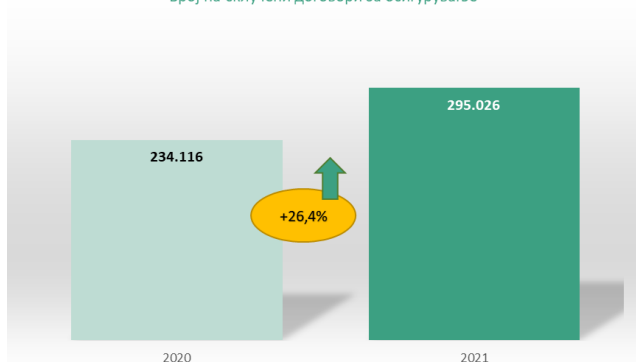
Табела бр.8.1.1. - Број на склучени договори за осигурување

Класи на осигурување	Број на склучени договори за осигурување		Индекс	Разлика помеѓу
	2020	2021	2021/2020	2021 & 2020
01 Осигурување од незгода	98.744	114.294	115,7	15.550
02 Здравствено осигурување	2.622	9.799	373,7	7.177
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	7.447	7.904	106,1	457
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	7	15	214,3	8
07 Осигурување на стока превоз (карга)	308	191	62,0	-117
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	9.871	9.850	99,8	-21
09 Останати осигурувања на имот	32.421	39.185	120,9	6.764
10 Осигурување од одг. од употреба на моторни возила	65.059	76.897	118,2	11.838
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	222	266	119,8	44
13 Општо осигурување од одговорност	479	589	123,0	110
14 Кредити	13	1	7,7	-12
15 Гаранциско осигурување	3	2	66,7	-1
16 Финансиски штети	157	161	102,5	4
18 Осигурување на туристичка помош	16.763	35.872	214,0	19.109
Вкупно	234.116	295.026	126,0	60.910

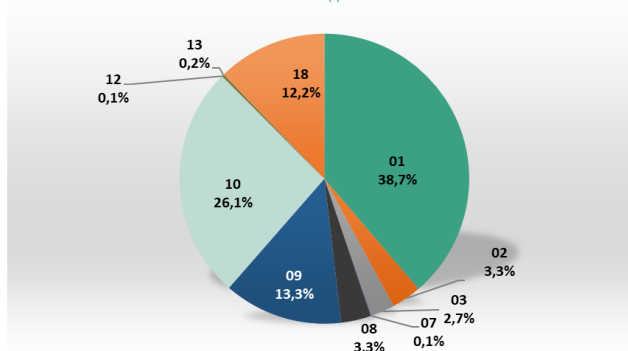
Графикон бр.8.1.1. Број на склучени договори за осигурување

Графикон бр.8.1.2. Структура на број на склучени договори за осигурување

Број на склучени договори за осигурување

Структура на број на склучени договори за осигурување во 2021 година

Друштвото успеа преку сопствената продажна мрежа да обезбеди диверзифицирано потфолио и органски раст на премијата на повеќето свои продукти. Зголемување на бројот на склучени осигурувања бележат сите класи на осигурување, со исклучок на класата Осигурување на стока превоз (карго) каде имаме намалување поради одложување на осигурувањето како резултат на пандемија со Ковид – 19.

Напорите за зголемување на обемот на работа Друштвото ќе ги негува и во претстоечките изменети услови на работа и ќе се стреми кон градење на порфолио со дисперзиран ризик и поквалитетни осигурувања.

8.2. ПОЛИСИРАНА ПРЕМИЈА

8.2.1. Бруто полисирана премија по класи на осигурување

Во 2021 година САВА Осигурување реализираше бруто премија во износ од 941.572.475 денари (2020: 848.399.024 денари) и реализираше раст во однос на минатата година од 93.173.451 денари или раст од 11,0% во однос на полисираната премија во 2020 година. Годишниот план на премија е надминат, односно бележи надминување од 3,6%, или реализирана премија е поголема од планираната за 32.383.780 денари.

Табела бр.8.2.1. – Бруто полисирана премја

Класи на осигурување	Бруто премија			Индекс		Разлика помеѓу	
	2020	2021	План 2021	2021/ 2020	2021/ П2021	2021 & 2020	2021 & П2021
01 Осигурување од незгода	85.721.052	81.235.503	81.786.982	94,8	99,3	-4.485.549	-551.479
02 Здравствено осигурување	10.531.015	36.837.307	15.822.677	349,8	232,8	26.306.292	21.014.631
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	143.997.048	152.921.420	149.357.746	106,2	102,4	8.924.372	3.563.673
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	121.209	519.084	103.679	428,3	500,7	397.875	415.405
07 Осигурување на стока превоз (карго)	2.671.780	3.103.895	3.708.862	116,2	83,7	432.115	-604.967
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	56.566.206	54.136.151	61.640.689	95,7	87,8	-2.430.055	-7.504.538
09 Останати осигурувања на имот	119.887.642	124.051.081	117.353.180	103,5	105,7	4.163.439	6.697.901
10 Осигурување од одг. од употреба на моторни возила	394.166.516	451.445.171	423.891.709	114,5	106,5	57.278.655	27.553.462
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	729.279	873.714	605.391	119,8	144,3	144.435	268.323

13	Општо осигурување од одговорност	8.362.539	8.499.864	8.979.324	101,6	94,7	137.325	-479.459
14	Кредити	9.762.087	881.202	16.742.765	9,0	5,3	-8.880.884	-15.861.563
15	Гаранциско осигурување	747	-968	0	-129,5	0,0	-1.715	-968
16	Финансиски штети	3.629.887	2.406.004	3.012.011	66,3	79,9	-1.223.882	-606.007
18	Осигурување на туристичка помош	12.252.018	24.663.047	26.183.681	201,3	94,2	12.411.030	-1.520.633
Вкупно		848.399.024	941.572.475	909.188.695	111,0	103,6	93.173.451	32.383.780

Изминатава 2021 година беше година на тешки сосотојби во стопанството предизвикани од глобалната пандемија, но Друштвото успеа да го минимизира негативниот економски имакт врз своето работење, и уште со почетокт на пандемијата во 2019 година брзо и ефикасно се прилагоди на новите услови на продажба покажувајќи воедно техничка подготвеност, грижа за своите вработени и своите осигуреници. Оваа година, со почетокот на вакцинирањето и олабавување на дел од пандемиските мерки, се забелеѓа стабилизирање на осигурителниот пазар, кој воедно повторнопочна да оди во нагорна линија. Класите на осигурување кои најмногу беа под удар на пандемијата, полека се враќаат во својот нормален тек. Друштвото оствари пораст на скоро сите класи на осигурување, со исклучок на Незгодата, Кредитите и Финансиските ризици каде премијата на два големи клиенти беше одложена за реализација. Стабилната реализација на премијата во 2021 година во крајна линија е резултат на големите напори и успешно спроведените проекти кои Друштвото ги оствари во изминатава деловна година.

Просечно остварената премија на Друштвото, по број на вработен, во 2021 година изнесува 4.107.545 денари (2020: 3.791.727 денари) и истата е повисока во однос на минатата 2020 година за 315.817 денари по вработен или за 8,3% поради успешното и активно ангажирање на продажна мрежа. Истата е повисока и во однос на планираната просечна премија по вработен за 3,3% или за 132.949 денари повеќе од планираното по вработен.

8.2.2. Структура на бруто полисирана премија

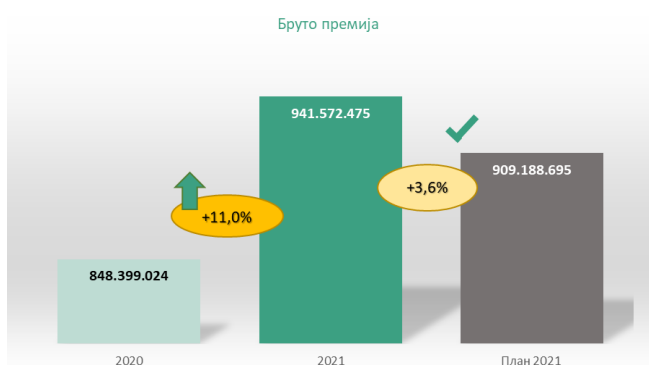
Осигурителното портфолио на Друштвото е стабилно профилирано и дисперзирано по сите видови на осигурување. Намалување е евидентно во учеството на премијата на Осигурување од незгода која оваа година учествува со 8,6% (2020: 10,1%) во вкупното осигурување како и на Кредитите кои учествува со 0,1% оваа година (2020: 1,2%). Позначајна промена во учеството во вкупната премија забележуваме во полза на Здравственото осигурување (зголемување од 2,7 п.п.).

Табела бр.8.2.2 – Структура на бруто полисирана премја

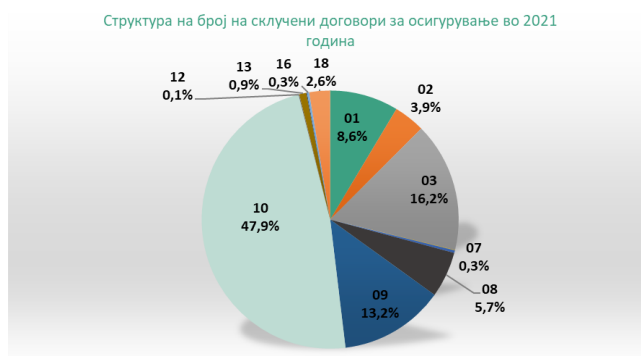
Класи на осигурување	Бруто премија			Разлика помеѓу	
	2020	2021	План 2021	2021 & 2020	2021 & П2021

01	Осигурување од незгода	10,1%	8,6%	9,0%	-1,5%	-0,4%
02	Здравствено осигурување	1,2%	3,9%	1,7%	2,7%	2,2%
03	Осигурув. на патнички возила(каско)	17,0%	16,2%	16,4%	-0,7%	-0,2%
07	Осигурување на стока превоз (карго)	0,3%	0,3%	0,4%	0,0%	-0,1%
08	Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	6,7%	5,7%	6,8%	-0,9%	-1,0%
09	Останати осигурувања на имот	14,1%	13,2%	12,9%	-1,0%	0,3%
10	Осигурување од одг. од употреба на моторни возила	46,5%	47,9%	46,6%	1,5%	1,3%
12	Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
13	Општо осигурување од одговорност	1,0%	0,9%	1,0%	-0,1%	-0,1%
14	Кредити	1,2%	0,1%	1,8%	-1,1%	-1,7%
15	Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
16	Финансиски штети	0,4%	0,3%	0,3%	-0,2%	-0,1%
18	Осигурување на туристичка помош	1,4%	2,6%	2,9%	1,2%	-0,3%
Вкупно		100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр.8.2.1- Бруто полисирана премија

Графикон бр.8.2.2-Структура на бруто полисирана премија

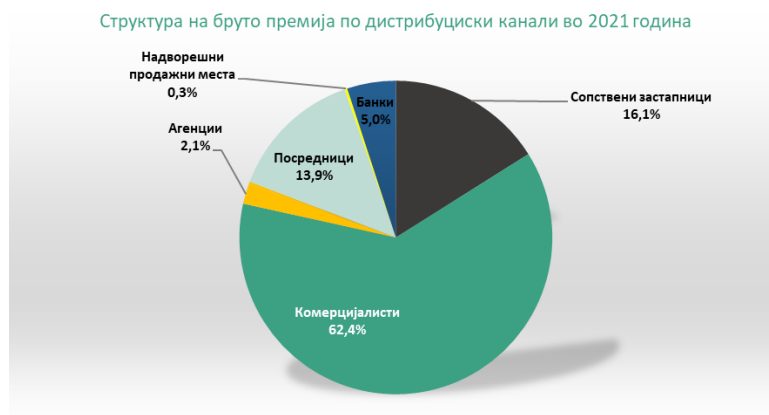
8.2.3. Полисирана премија по дистрибуциски канали

Структурата на премијата по продажни канали покажува дека 80,8% (2020: 80,4%) од вкупната премија е остварена од сопствената продажна мрежа (Комерцијалисти, Сопствени застапници, Агенции и Интернет продажба), а остатокот од 19,2% од надворешната продажна мрежа, што во однос на минатата година покажува намалување на продажбата преку сопствени канали на продажба за 0,4 п.п.

Табела бр.8.2.3. – Бруто полисирана премја по дистрибуциски канали

Дистрибуциски канали	2020	2021	План 2021	2021/2020	2021/п2021	Структура % 2021
Сопствени застапници	129.554.655	151.427.348	140.463.910	116,9	107,8	16,1%
Комерцијалисти	534.673.522	587.391.164	586.255.865	109,9	100,2	62,4%
Агенции	16.774.959	19.660.906	20.007.998	117,2	98,3	2,1%
Интернет продажба	805.128	2.245.901	1.987.149	278,9	113,0	0,2%
Вкупно внатрешна продажна мрежа	681.808.264	760.725.319	748.714.921	111,6	101,6	80,8%
Посредници	123.226.510	130.964.156	113.268.176	106,3	115,6	13,9%
Надворешни продажни места	1.228.808	2.438.882	2.351.258	198,5	103,7	0,3%
Банки	42.135.442	47.444.118	44.854.339	112,6	105,8	5,0%
Вкупно надворешна продажна мрежа	166.590.760	180.847.156	160.473.774	108,6	112,7	19,2%
Вкупно	848.399.024	941.572.475	909.188.695	111,0	103,6	100,0%

Графикон бр.8.2.3.-Структура на бруто полисирана премија по дистрибуциски канали

9. ШТЕТИ

9.1. БРОЈ НА ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ

Во 2021 година ликвидирани се 7.334 штети (2020: 6.367) со што е остварен пораст на бројот на ликвидирани штети за 15,2% или ликвидирани се 967 штети повеќе од 2020 година.

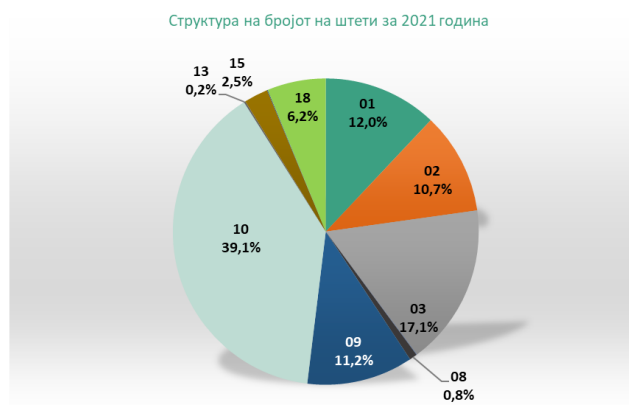
Табела бр.9.1.1. – Број на ликвидирани штети

Класи на осигурување	Број на штети		Индекс 2021/2020	Разлика пomeѓу 2021 & 2020
	2020	2021		
01 Осигурување од незгода	926	883	95,4	-43
02 Здравствено осигурување	385	788	204,7	403
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	1.302	1.251	96,1	-51
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	1	0	0,0	-1
07 Осигурување на стока превоз (карго)	5	3	60,0	-2
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	99	60	60,6	-39
09 Останати осигурувања на имот	905	824	91,0	-81
10 Осигурување од одг. од употреба на моторни возила	2.288	2.866	125,3	578
13 Општо осигурување од одговорност	6	12	200,0	6
15 Гаранциско осигурување	66	187	283,3	121
16 Финансиски штети	1	5	500,0	4
18 Осигурување на туристичка помош	383	455	118,8	72
Вкупно	6.367	7.334	115,2	967

Графикон бр.9.1.1.- Број на ликвидирани штети

Графикон бр.9.1.2.- Структура на број на ликвидирани штети

Во изминатава година имаше поголем број на штетни настани споредено со претходната 2020 година, делумо и поради релаксираните мерки за пандемијата, олабавените рестрикции во патувањата, зголемено движење на населението.

Забележителен пораст на ликвидирани штети имаме во класата на Здравствено осигурување, а овој пораст е во корелација со новите продукти кои беа воведени на оваа класа на осигурување, но и во корелација со зголемената премија и поголема заинтересираност за овие продукти во услови на пандмија.

Кај класата на Осигурување на имот од пожар и некои други опасности за разлика од 2020 година, разликата во бројот на ликвидирани штети, во најголем дел се должи на бројот на пријавени штети, односно во 2020 година во оваа класа биле пријавени вкупно 132 штети, а во 2021 година бројот на пријавени штети е 85.

Кај класата Останати осигурувања на имот, помалиот број на ликвидирани штети во 2021 година во однос на 2020 година, во голема мера се должи на бројот на пријавени и ликвидирани штети на посеви и плодови, па така во 2021 година бројот на пријавени штети бил 85, а на ликвидирани 125, додека пак во 2020 година бројот на пријавени штети бил 234, а на ликвидирани 229.

Кај класата Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила, поголемиот број на ликвидирани штети во 2021 година во однос на 2020 година, во најголем дел е поврзан со бројот на пријавени штети. Имено во 2021 година бројот на пријавени штети во оваа класа е 3.064 штети, а во 2020 година 2.476 штети.

На класата Осигурување на туристичка помош, поголемиот број на ликвидирани штети во 2021 година во однос на 2020 година, е во корелација со олабавување на рестрикциите за патување во текот на месец јуни 2021 година поврзани со пандемијата, со што е зголемена продажбата на овој вид на

осигурување, па поради тоа и бројот на пријавени и ликвидирани штети во 2021 година е поголем од бројот на пријавени и ликвидирани штети во 2020 година.

9.2. ИЗНОС НА ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ

9.2.1. Ликвидирани штети по класи на осигурување

Во извештајниот период ликвидирани се штети во износ од 454.858.175 денари (2020: 363.155.551 денари), што е на повисоко ниво со истиот период претходната година или ликвидациите бележат раст од значајни 91.702.624 денари или 25,3% во однос на минатата година. Забрзаната ликвидација е поради промена на подзаконската регулатива, односно примена на Правилник за минимални барања за прием, обработка, резервација и исплата на барањата за надомест на штета и/или осигуран износ во функција на подобра заштита на правата на осигурениците со примена од 01.01.2021 година, каде се скратени роковите за обработка на оштетените побарувања.

Планираниот износ на ликвидациите отстапува од реализацијата на ликвидираниот износ за 67.456.897 денари или 17,4% повеќе реализирани ликвидации од планираните за 2021 година.

Табела бр.9.2.1. – Бруто ликвидирани штети

Класи на осигурување	Бруто ликвидирани штети			Индекс		Разлика помеѓу	
	2020	2021	План 2021	2021/ 2020	2021/ П2021	2021 & 2020	2021 & П2021
01 Осигурување од незгода	33.042.944	35.518.250	28.269.788	107,5	125,6	2.475.306	7.248.462
02 Здравствено осигурување	7.469.676	14.029.054	10.418.838	187,8	134,7	6.559.378	3.610.216
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	68.977.540	86.634.241	79.630.749	125,6	108,8	17.656.701	7.003.491
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	128.679	179	100.000	0,1	0,2	-128.501	-99.821
07 Осигурување на стока превоз (карга)	243.268	222.333	501.378	91,4	44,3	-20.935	-279.045
08 Осигурување на имот од пожар и прир. непогоди	10.911.372	13.322.479	15.518.826	122,1	85,8	2.411.106	-2.196.347
09 Останати осигурувања на имот	32.938.613	61.696.404	45.040.062	187,3	137,0	28.757.791	16.656.342
10 Осигурување од одг. од употреба на мот. возила	199.173.386	224.010.081	190.075.193	112,5	117,9	24.836.695	33.934.888
13 Општо осигурување од одговорност	823.903	1.977.381	5.764.496	240,0	34,3	1.153.478	-3.787.115
15 Гаранциско осигурување	682.424	1.666.262	0	244,2	0,0	983.838	1.666.262
16 Финансиски штети	2.053.486	7.697.097	0	374,8	0,0	5.643.612	7.697.097
18 Осигурување на туристичка помош	6.710.259	8.083.092	10.877.269	120,5	74,3	1.372.832	-2.794.177
Вкупно	363.155.551	454.858.175	387.401.279	125,3	117,4	91.702.624	67.456.897

Зголемување на ликвидирани износ во 2021 година во однос на планот за 2021 година значајно влијаеше на резултатот од работењето на Друштвото. Отстапувања се забележани на сите класи на осигурување, со исклучок на нерелевантни мали позитивни отстапувања на класите Осигурување на пловни објекти (каска) и Осигурување на стока превоз (карга).

Во класата Осигурување од незгода поголемиот ликвидирани износ се должи на поголем број ликвидирани штети кај ризикот смрт од болест, како поради Ковид-19, така и поради останати причини

за смрт. Најголема ликвидација е забележана во прв квартал 2021 година, во однос на 2020 година, во 2 и 3 квартал 2021 година ликвидацијата е стабилизирана, а во 4 квартал 2021 година, во однос на 4 ти квартал 2020 година се забележува значително намалување на ликвидираниот износ.

Зголемувањето на ликвидираниите износи на штети кај Здравствено осигурување во однос на 2020 година и во однос на планот за 2021 година, се должи на зголемената продажба на овој вид на осигурување, како поради пандемијата, така и поради воведување на нови продукти.

Зголемувањето на ликвидираниите износи на штети кај Осигурување на патнички возила (каско) во однос на 2020 година, се должи на тоа што во 2021 година биле ликвидирани 10 штети над 1.000.000 денари, за разлика од 2020 година кога биле ликвидирани само 2 штети над 1.000.000 денари, а истото е и причина за зголемување на ликвидациите и во однос на планот за 2021 година.

Кај Осигурувањето на имот од пожар и некои други опасности во 2021 година во однос на 2020 година зголемениот износ на ликвидации се должи на тоа што се ликвидирани штети поврзани со пожар во 2020 година, како и со поголем пожар во почеток на 2021 година, како и на една голема штета ликвидирани поради лизгање на земјиште.

Кај Останати осигурувања на имот големото отстапување во однос на 2020 година и во однос на планот за 2021 година, е поради ликвидација на штетите за посеви и плодови, на кои во 2020 година бил ликвидирани износ од околу с.с. 6,2 милиони денари, за разлика од 2021 година кога ликвидираниот износ е с.с. 18 милиони денари, како и поради неколку поголеми штети по основ кражба и една голема штета по кршење на машини.

Кај Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила разликата во однос на ликвидирани износ во 2021 година во однос на 2020 година, како и во однос на планот за ликвидации, се однесува на тоа што во 2021 година ликвидирани се неколку поголеми штети по ЗК, како и повеќе судски нематеријални штети за кои беа примени пресуди во текот на 2021 година. Воедно во однос на 2020 кога сеуште во дел од годината беа актуелни рестрикции поради пандемијата, бројот на пријавени штети во 2021 година е поголем, што исто така допринесува на зголемување на ликвидираниот износ.

Кај Осигурување од општа одговорност отстапувањето во поглед на ликвидирани износ во 2021 година во однос на 2020 година се однесува на поголем број ликвидирани штеи, а во однос на планот за 2021 година, разликата се однесува на тоа што не се ликвидирани штетите ЕВН поради тоа што сеуште е во тек судската постапка по истите.

На класата Осигурување на туристичка помош зголемениот износ на ликвидирани штети во однос на 2020 година се однесува на тоа што во средина на месец јуни олабавени се рестрикциите за патување поврзани со пандемијата, па поради тоа бројот на ликвидирани штети е зголемен, а со самото тоа зголемена е и ликвидацијата.

Во 2021 година отворени се вкупно 99 судски предмети, за разлика од 2020 година кога биле отворени 84 судски предмети.

Во однос на регресните постапки (билансни), во 2021 година постапено е по 126 регресни предмети, за разлика од 2020 година кога било постапено по 115 предмети.

Вкупно во 2021 година имало остварен приход по основ на регреси од 8.429.786 денари, и истиот е помал во однос на 2020 година, кога имало остварен приход по основ на регреси од 10.157.061 денари. Дел од ова се должи поради намалена платежна моќ кај регресните должници поради состојбата со пандемијата, како и поради користење на породилно отсуство на еден од вработените кој работи на наплата на регресни побарувања.

9.2.2. Структура на штети

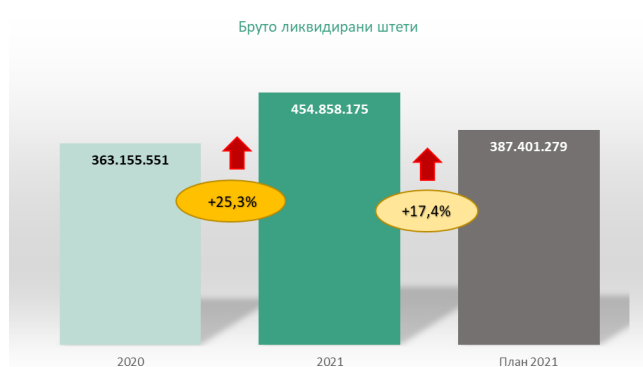
Структурата на ликвидациите на Друштвото во 2020 година во најголем дел се состои од класата на Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила 49,2% (2020: 54,8%) кади е евидентно најголем пад во структурата од 5,6 п.п. во однос на 2020 година; Останати осигурувања на имот 13,6% (2020: 9,1%) каде е забележан најголем пораст во структурата на ликвидациите.

Табела бр 9.2.2. – Структура на бруто ликвидирани штети

Класи на осигурување	Бруто ликвидирани штети			Разлика помеѓу	
	2020	2021	План 2021	2021 & 2020	2021 & П2021
01 Осигурување од незгода	9,1%	7,8%	7,3%	-1,3%	0,5%
02 Здравствено осигурување	2,1%	3,1%	2,7%	1,0%	0,4%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	19,0%	19,0%	20,6%	0,1%	-1,5%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	-0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и прир. непогоди	3,0%	2,9%	4,0%	-0,1%	-1,1%
09 Останати осигурувања на имот	9,1%	13,6%	11,6%	4,5%	1,9%
10 Осигурување од одг. од употреба на мот. возила	54,8%	49,2%	49,1%	-5,6%	0,2%
13 Општо осигурување од одговорност	0,2%	0,4%	1,5%	0,2%	-1,1%
15 Гаранциско осигурување	0,2%	0,4%	0,0%	0,2%	0,4%
16 Финансиски штети	0,6%	1,7%	0,0%	1,1%	1,7%
18 Осигурување на туристичка помош	1,8%	1,8%	2,8%	-0,1%	-1,0%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр.9.2.1.- Бруто ликвидирани штети

Графикон бр.9.2.2.- Структура на бруто ликвидирани штети

9.2.3. Ликвидирани штети по дистрибуциски канали

По основ на премија на внатрешната продажна мрежа Друштвото ликвидирало 81,9% (2020: 86,4%) од вкупните ликвидирани штети, а останатиот дел е од Надворешната продажна мрежа 18,1% (2020: 13,6%), и тоа кај Посредниците 15,8% (2020: 11,4%), Банките 2,3% (2020: 2,0%) и незначајни 0,1% (2020: 0,2%) кај Останатите продавачи.

Табела бр.9.2.3. – Бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали

Дистрибуциски канали	2020	2021	2021 / 2020	Структура % 2021
Сопствени застапници	49.887.345	64.029.819	128,3	13,9%
Комерцијалисти	258.839.715	300.542.949	116,1	65,4%
Агенции	7.976.479	8.238.327	103,3	1,8%
Интернет продажба	280.479	149.113	53,2	0,0%
Сопствени продажни места	32.736	3.015.178	9.210,6	0,7%
Вкупно внатрешна продажна мрежа	317.016.753	375.975.387	118,6	81,9%
Посредници	41.997.987	72.455.718	172,5	15,8%
Надворешни продажни места	762.097	549.622	72,1	0,1%
Банки	7.171.620	10.341.961	144,2	2,3%
Вкупно надворешна продажна мрежа	49.931.705	83.347.301	166,9	18,1%
Вкупно	366.948.458	459.322.688	125,2	100,0%

Графикон бр.9.2.3.-Структура на бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали

9.2.4. Штети / премија (loss ratio)

Вкупното учеството на бруто ликвидирани штети во бруто полисираната премија во 2021 година изнесува 48,3% (2020: 42,8%), и истото е зголемено во споредба со претходната година за 5,5 п.п.. Поради зголемениот износ на ликвидирани штети, Друштвото годината ја заврши во повисоки рамки на планираниот коефициент за 5,7 п.п..

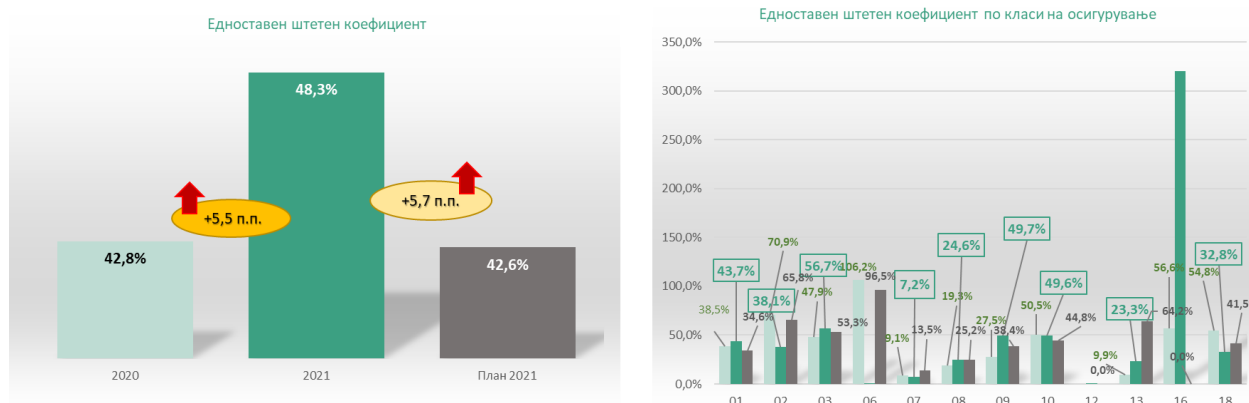
Штетниот резултат изнесува 486.714.300 денари (2020: 485.243.473 денари), и во споредба со 2020 година бележи благ пораст од 1.470.827 денари или пораст од 0,3%.

Внатрешната продажна мрежа во вкупниот штетен резултат има учество 79,8% (2020: 75,8%) или учествува со 384.749.933 денари (2020: 364.791.511 денари), додека останатиот дел е реализиран од надворешната продажна мрежа, и тоа во износ од 97.499.855 денари (2020: 116.659.055 денари) или 20,2% (2020: 24,2%). Штетниот коефициент на Внатрешната продажна мрежа изнесува 49,4% (2020: 46,5%), додека Надворешната мрежа бележи штетен коефициент од 46,1% (2020: 30,0%).

Табела бр.9.2.4. – Едноставен штетен коефициент по класи на осигурување

Класи на осигурување	Едноставен штетен коефициент			Разлика помеѓу	
	2020	2021	План 2021	2021 / 2020	2021 & П2021
01 Осигурување од незгода	38,5%	43,7%	34,6%	5,2%	9,2%
02 Здравствено осигурување	70,9%	38,1%	65,8%	-32,8%	-27,8%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	47,9%	56,7%	53,3%	8,8%	3,3%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	106,2%	0,0%	96,5%	-106,1%	-96,4%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	9,1%	7,2%	13,5%	-1,9%	-6,4%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	19,3%	24,6%	25,2%	5,3%	-0,6%
09 Останати осигурувања на имот	27,5%	49,7%	38,4%	22,3%	11,4%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	50,5%	49,6%	44,8%	-0,9%	4,8%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	9,9%	23,3%	64,2%	13,4%	-40,9%
16 Финансиски штети	56,6%	319,9%	0,0%	263,3%	319,9%
18 Осигурување на туристичка помош	54,8%	32,8%	41,5%	-22,0%	-8,8%
Вкупно	42,8%	48,3%	42,6%	5,5%	5,7%

Графикон бр.9.2.4- Едноставен штетен коефициент по години и класи на осигурување

10. РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

10.1. БРОЈ НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

На крајот на извештајниот период (31 Декември 2021), резервирани се 1.708 штети (2020: 1.948) или 240 штети помалку отколку во истиот период претходната година. Со тоа бројот на резервирани штети е намален за 2,3% во однос на 2020 година. Подинамичен раст на бројот на резервирани штети бележиме кај Здравствено осигурување кое е во корелација со зголемениот број на склучени договори на овие класи на осигурување. Зголемување бележат и класите Гаранциско осигурување и Осигурување на туристичка помош поради реласираните пандемиски мерки. Намалување на бројот на резервирани штети има класите на Каско, Останати осигурувања на имот и Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила поради зголемениот износ на ликвидирани штети оваа година.

Табела бр.10.1.1. – Број на резервирани штети

Класи на осигурување	Број на резервирани штети		Индекс	Разлика помеѓу
	2020	2021	2021 / 2020	2021 & 2020
01 Осигурување од незгода	209	215	102,9	6
02 Здравствено осигурување	144	160	111,1	16
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	279	174	62,4	-105
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0	1	0,0	1
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	40	10	25,0	-30
09 Останати осигурувања на имот	220	158	71,8	-62
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	934	806	86,3	-128
13 Општо осигурување од одговорност	14	5	35,7	-9
14 Кредити	0	0	0,0	0
15 Гаранциско осигурување	26	38	146,2	12
18 Осигурување на туристичка помош	82	141	172,0	59
Вкупно	1.948	1.708	87,7	-240

Графикон бр.10.1.1.- Број на резервирани штети

Графикон бр.10.1.2.- Структура на број на резервирани штети

10.2. ИЗНОС НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

10.2.1. Бруто резервирани штети

Состојбата на бруто резервациите за штети на 31 декември 2021 година изнесува 247.331.821 денари (2020: 288.451.453 денари), и е пониска за 4,3% во споредба со состојбата на истиот ден во 2020 година, односно резервацијата е пониска за 41.119.632 денари.

Во однос на годишниот план резервациите бележат понизок износ за 7.700.307 денари или за 3,0%. Најголема причина за ова отстапување е во намалувањето на резервациите за штети кај класата на осигурување од автоодговорност, заради забрзаната обработка и ликвидација на штетите оваа година.

Табела бр.10.2.1. – Бруто резервирани штети

Класи на осигурување	Бруто резервирани штети			Индекс		Разлика помеѓу	
	2020	2021	План 2021	2021/2020	2021/П2021	2021 & 2020	2021 & П2021
01 Осигурување од незгода	11.545.692	7.626.045	6.731.583	66,1	113,3	-3.919.647	894.462
02 Здравствено осигурување	1.686.095	2.561.852	840.115	151,9	304,9	875.757	1.721.737
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	22.718.721	19.241.757	21.772.029	84,7	88,4	-3.476.964	-2.530.272
07 Осигурување на стока превоз (карго)		100.000	250.000	0,0	40,0	100.000	-150.000
08 Осигурување на имот од пожар и прир. непогоди	11.213.004	5.475.417	8.679.601	48,8	63,1	-5.737.587	-3.204.184
09 Останати осигурувања на имот	17.243.329	10.123.875	13.880.535	58,7	72,9	-7.119.454	-3.756.660
10 Осигурување од одг. од употреба на мот.возила	207.659.446	193.275.630	198.790.297	93,1	97,2	-14.383.816	-5.514.667
13 Општо осигурување од одговорност	14.508.016	5.325.000	798.856	36,7	666,6	-9.183.016	4.526.144
14 Кредити	0	0	275.811	0,0	0,0	0	-275.811
18 Осигурување на туристичка помош	1.877.150	3.602.245	3.013.301	191,9	119,5	1.725.095	588.944
Вкупно	288.451.453	247.331.821	255.032.128	85,7	97,0	-41.119.632	-7.700.307

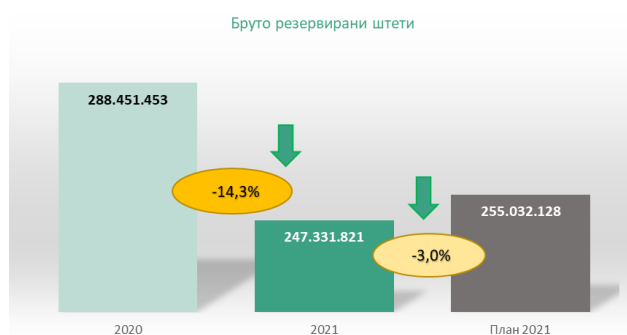
10.2.2. Структура на бруто резервирани штети

Во структурата на износот на резервираните штети најголемо учество опфаќаат резервациите на Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила со 78,1% (2020: 72,0%) и истото е зголемено за 6,2 п.п., додека Општо осигурување од одговорност го намали своето учество на 2,2% (2020: 5,0%) и го намали своето учество за 2,9 п.п..

Табела бр.10.2.2. – Структура на бруто резервирани штети

Класи на осигурување	Бруто резервирани штети			Разлика помеѓу	
	2020	2021	План 2021	2021/2020	2021 & П2021
01 Осигурување од незгода	4,0%	3,1%	2,6%	-0,9%	0,4%
02 Здравствено осигурување	0,6%	1,0%	0,3%	0,5%	0,7%
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	7,9%	7,8%	8,5%	-0,1%	-0,8%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	-0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	3,9%	2,2%	3,4%	-1,7%	-1,2%
09 Останати осигурувања на имот	6,0%	4,1%	5,4%	-1,9%	-1,3%
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	72,0%	78,1%	77,9%	6,2%	0,2%
13 Општо осигурување од одговорност	5,0%	2,2%	0,3%	-2,9%	1,8%
14 Кредити	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	-0,1%
18 Осигурување на туристичка помош	0,7%	1,5%	1,2%	0,8%	0,3%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр.10.2.1.- Бруто резервирани штети

Графикон бр.10.2.2.- Структура на бруто резервирани штети

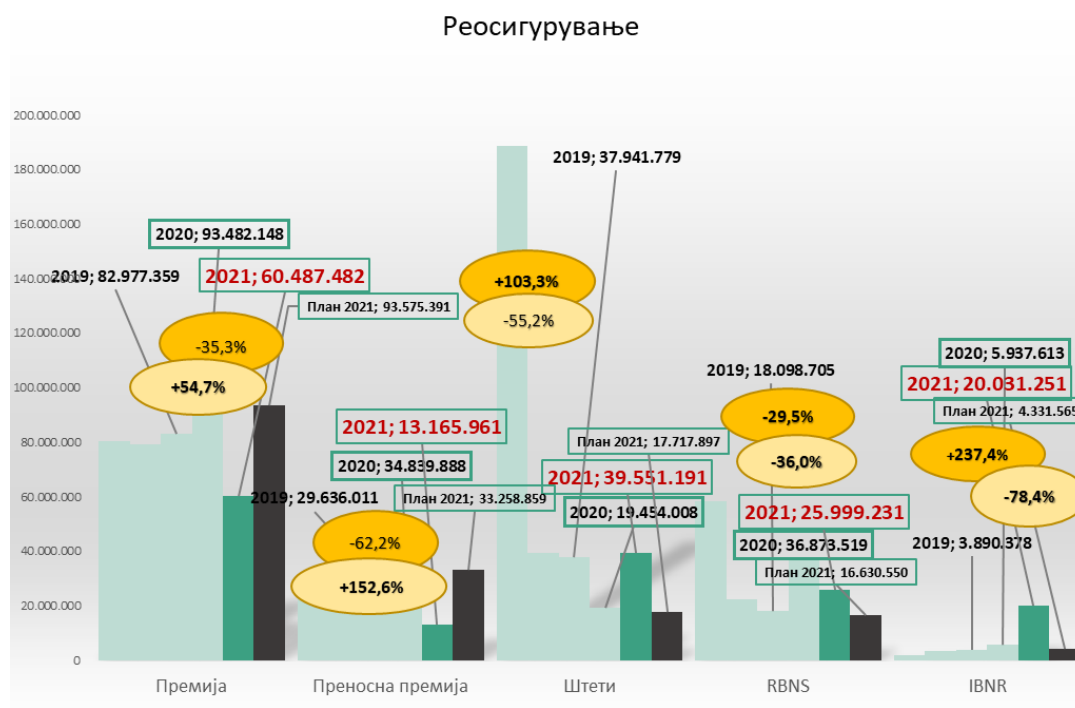
11.РЕОСИГУРУВАЊЕ

Друштвото во 2021 година изврши избор на реосигурителна компанија со цел да обезбеди реосигурително покритие за деловната 2022 година при што ќе бидат склучени повеќе договори за реосигурување со Позаваровалница САВА д.д. кои се однесуваат на 2022 година со кои се врши реосигурување на ризиците на САВА осигурување кои се над максималното покритие на компанијата, и тоа:

- Property and Technical branches surplus treaty reinsurance agreement-Пропорционален договор за имотно реосигурување на вишок на ризик,
- Property & Engineering Risk XL Treaty-Непропорционален вишок на штети договор за имотно осигурување,
- General Third Party Liability surplus treaty reinsurance agreement-Пропорционален договор за реосигурување на вишок на ризик за одговорност кон трети лица

- Earthquake Quota Share Treaty-Пропорционален договор за имотно осигурување за ризикот земјотрес,
- Catastrophe Excess of loss-Непропорционален вишок на штети договор за реосигурување на катастрофални штети,
- Personal Accident Catastrophe Excess of loss – Непропорционален вишок на штети договор за реосигурување на катастрофални штети при незгода,
- Domestic and Green card XL MTPL -Непропорционален вишок на штети договор за осигурување на одговорност кон трети лица (со вклучено покритие за каско осигурување),
- Cargo surplus reporter (со вклучено покритие за ЦМР осигурување),
- GTPL surplus treaty – Пропорционален договор за реосигурување на општа одговорност,
- Stop Loss Extended Warranty – Стоп лосс договор за реосигурување на продолжена гаранција,
- Stop Loss Mobile devices – Стоп Лос договор за реосигурување на мобилна и техничка опрема,
- Stop Loss Livestock – Стоп Лос договор за реосигурување на животни.

Графикон бр.11.1.1. - Реосигурување 2021 година

12. ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

12.1. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

12.1.1. Бруто технички резервации по класи на осигурување

Техничките резерви се пресметани и издвоени во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурување и Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и истите овозможуваат долгорочно исполнување на обврските од договорите за осигурување.

Техничките резерви се состојат од:

- **резерви за преносни премии**, пресметани по принципот *pro rata temporis*;
- **резерви за бонуси и попусти**; и
- **резерви за штети**, кои ги вклучуваат резервите за пријавените, а сеуште неликвидирани штети, резервите за настанати, но непријавени штети и резервите за трошоци за штети.

Табела бр.12.1.1. – Бруто технички резервации

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2020	2021	План 2021	2021/2020	2021/П2021	2021 & 2020	2021 & П2021
01 Осигурување од незгода	53.644.731	49.208.506	46.805.061	91,7	105,1	-4.436.225	2.403.445
02 Здравствено осигурување	7.481.480	27.342.017	9.837.139	365,5	277,9	19.860.537	17.504.878
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	107.329.591	111.849.578	104.306.511	104,2	107,2	4.519.987	7.543.067
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	61.149	246.011	52.067	402,3	472,5	184.862	193.944
07 Осигурување на стока, превоз (карго)	687.148	697.889	1.470.580	101,6	47,5	10.741	-772.691
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	44.517.067	34.468.399	42.793.786	77,4	80,5	-10.048.668	-8.325.387
09 Останати осигурувања на имот	88.568.320	79.846.584	89.114.969	90,2	89,6	-8.721.736	-9.268.385
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	532.178.426	556.344.508	534.249.880	104,5	104,1	24.166.082	22.094.628
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	390.623	445.227	315.733	114,0	141,0	54.604	129.494
13 Општо осигурување од одговорност	22.361.129	11.421.600	5.875.438	51,1	194,4	-10.939.529	5.546.162
14 Кредити	2.537.398	1.595.337	4.058.534	62,9	39,3	-942.061	-2.463.197
15 Гаранциско осигурување	3.154	7.218	0	228,9	0,0	4.064	7.218
16 Финансиски штети	2.481.160	1.075.797	1.957.374	43,4	55,0	-1.405.363	-881.577
18 Осигурување на туристичка помош	5.256.973	8.684.868	9.095.066	165,2	95,5	3.427.895	-410.198
Вкупно	867.498.349	883.233.538	849.932.138	101,8	103,9	15.735.189	33.301.400

Бруто техничките резерви на Друштвото на 31.12.2021 година изнесуваат 883.233.538 денари (2020: 867.498.349 денари), што е за 1,8% повеќе споредено со претходната година.

Во однос на планот за 2021 година, бруто техничките резерви исто така бележат повисок износ за 33.301.400 денари, односно истите се повисоки од планираните за 3,9%.

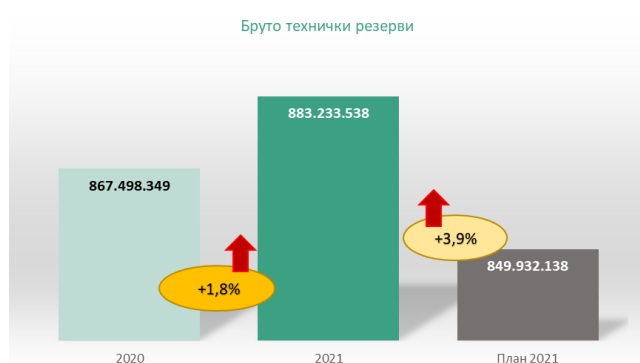
Зголемувањето на техничките резерви во однос на планираните се должи на зголемувањето на резервите за штети. Најголемо е зголемувањето во класата Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила и е резултат на промена на методологијата за процена на резервата за настанати но непријавени штети – делот во реосигурување.

12.1.2. Структура на бруто технички резервации

Табела бр.12.1.2. – Структура на бруто технички резервации

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Разлика помеѓу	
	2020	2021	План 2021	2021 & 2020	2021 & П2021
01 Осигурување од незгода	6,2%	5,6%	5,5%	-0,6%	0,1%
02 Здравствено осигурување	0,9%	3,1%	1,2%	2,2%	1,9%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	12,4%	12,7%	12,3%	0,3%	0,4%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,1%	0,2%	0,0%	-0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	5,1%	3,9%	5,0%	-1,2%	-1,1%
09 Останати осигурувања на имот	10,2%	9,0%	10,5%	-1,2%	-1,4%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	61,3%	63,0%	62,9%	1,6%	0,1%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	2,6%	1,3%	0,7%	-1,3%	0,6%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Финансиски штети	0,3%	0,1%	0,2%	-0,2%	-0,1%
18 Осигурување на туристичка помош	0,6%	1,0%	1,1%	0,4%	-0,1%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр.12.1.1.- Бруто технички резервации

Графикон бр.12.1.2.- Структура на бруто технички резервации

12.2. НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

12.2.1. Нето технички резервации по класи на осигурување

Нето техничките резерви (бруто технички резерви намалени за износот предаден во реосигурување) се за 4,2% или 33.287.594 денари повисоки во однос на претходната година.

Порастот пред сè должи на пораст на нето резервите за преносни премии и е резултат на зголемената полисирана премија во 2021 година, споредено со 2020 година. Од друга страна, забележано е намалување на нето резервациите на штети за што влијание има забрзаната исплата на штетите како одговор на новата подзаконска регулатива - Правилник за минималните барања за

прием, обработка, резервација и исплата на барање за надомест на штета и/или осигурен износ во функција на подобра заштита на правата на осигурениците, која започна да се применува од 1.1.2021 година. Исто така, кај Осигурувањето од незгода намалувањето на резервите за штети се должи заради веќе спомнатите околности во 2020 година.

Промените кај вкупните нето технички резервации во однос на минатата година, генерално соодветствуваат на движењата на параметрите на Друштвото (обем на премија, динамика и износ на ликвидација на штети и др.) и се доволни за исполнување на обврските од договорите за осигурување.

Табела бр.12.2.1. – Нето технички резервации

Класи на осигурување	Нето технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2020	2021	План 2021	2021/2020	2021/П2021	2021 & 2020	2021 & П2021
01 Осигурување од незгода	53.627.459	49.208.506	46.785.868	91,8	105,2	-4.418.953	2.422.638
02 Здравствено осигурување	7.481.480	27.342.017	9.837.139	365,5	277,9	19.860.537	17.504.878
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	107.321.759	111.848.749	104.285.003	104,2	107,3	4.526.990	7.563.746
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	61.149	135.793	52.067	222,1	260,8	74.644	83.726
07 Осигурување на стока превоз (карго)	679.457	611.039	1.470.580	89,9	41,6	-68.418	-859.541
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	30.635.990	26.856.048	31.821.445	87,7	84,4	-3.779.942	-4.965.397
09 Останати осигурувања на имот	63.493.725	71.351.614	64.881.776	112,4	110,0	7.857.889	6.469.838
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	511.908.443	519.993.007	518.936.765	101,6	100,2	8.084.564	1.056.242
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	390.623	445.227	315.733	114,0	141,0	54.604	129.494
13 Општо осигурување од одговорност	6.338.807	4.109.978	2.791.157	64,8	147,2	-2.228.829	1.318.821
14 Кредити	0	1.416	2.087.119	0,0	0,1	1.416	-2.085.703
15 Гаранциско осигурување	3.154	7.218	0	228,9	0,0	4.064	7.218
16 Финансиски штети	1.183.999	1.075.131	1.380.031	90,8	77,9	-108.868	-304.900
18 Осигурување на туристичка помош	5.256.973	8.684.868	9.095.066	165,2	95,5	3.427.895	-410.198
Вкупно	788.383.018	821.670.612	793.739.749	104,2	103,5	33.287.594	27.930.863

Табела бр.12.2.2. – Бруто и нето технички резервации

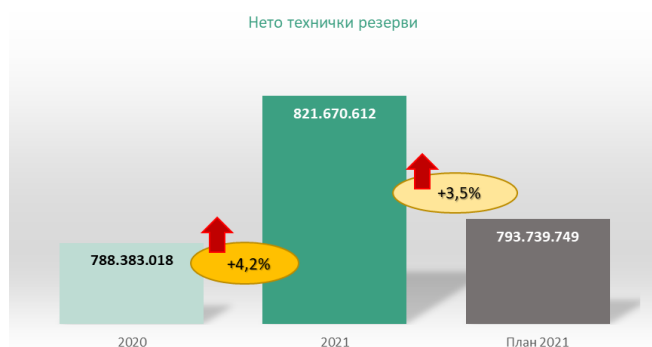
	Нето технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2020	2021	План 2021	2021/2020	2021/П2021	2021 & 2020	2021 & П2021
Преносна премија	415.387.762	440.368.457	440.394.136	106,0	100,0	24.980.695	-25.679
Преносна премија во РЕ	34.839.888	13.165.961	33.258.859	37,8	39,6	-21.673.927	-20.092.898
НЕТО ПРЕНОСНА ПРЕМИЈА	380.547.874	427.202.496	407.135.277	112,3	104,9	46.654.622	20.067.219
Резерви за пријавени штети	288.451.453	247.331.821	255.032.128	85,7	97,0	-41.119.632	-7.700.307
Резерви за пријавени штети во РЕ	36.873.519	25.999.231	16.630.550	70,5	156,3	-10.874.288	9.368.681
НЕТО РЕЗЕРВАЦИИ ЗА ПРИЈАВЕНИ ШТЕТИ	251.577.934	221.332.589	238.401.578	88,0	92,8	-30.245.345	-17.068.989
Резерви за непријавени штети	136.799.731	165.741.028	130.187.566	121,2	127,3	28.941.297	35.553.462
Резерви за непријавени штети во РЕ	5.937.613	20.031.251	4.331.565	337,4	462,4	14.093.638	15.699.686
НЕТО РЕЗЕРВАЦИИ ЗА НЕПРИЈАВЕНИ ШТЕТИ	130.862.118	145.709.778	125.856.001	111,3	115,8	14.847.660	19.853.777
Нето резерви за бонуси и попусти	2.379.134	2.519.363	392.790	105,9	641,4	140.229	2.126.573
Нето резерви за директни и индиректни трошоци	15.309.042	14.708.623	15.794.006	96,1	93,1	-600.419	-1.085.383
Нето резерви за ризици, кои не се истечени	7.706.916	10.197.763	6.160.097	132,3	165,5	2.490.847	4.037.666
ОСТАНАТИ РЕЗЕРВАЦИИ	25.395.092	27.425.749	22.346.893	108,0	122,7	2.030.657	5.078.856
НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	788.383.018	821.670.612	793.739.749	104,2	103,5	33.287.594	27.930.863

12.2.2. Структура на нето технички резервации

Табела бр.12.2.3. – Структура на нето технички резервации

Класи на осигурување	Нето технички резервации			Разлика помеѓу	
	2020	2021	План 2021	2021 & 2020	2021 & П2021
01 Осигурување од незгода	6,8%	6,0%	5,9%	-0,8%	0,1%
02 Здравствено осигурување	0,9%	3,3%	1,2%	2,4%	2,1%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	13,6%	13,6%	13,1%	0,0%	0,5%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,1%	0,2%	0,0%	-0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	3,9%	3,3%	4,0%	-0,6%	-0,7%
09 Останати осигурувања на имот	8,1%	8,7%	8,2%	0,6%	0,5%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	64,9%	63,3%	65,4%	-1,6%	-2,1%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	0,8%	0,5%	0,4%	-0,3%	0,1%
14 Кредити	0,0%	0,0%	0,3%	0,0%	-0,3%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Финансиски штети	0,2%	0,1%	0,2%	0,0%	0,0%
18 Осигурување на туристичка помош	0,7%	1,1%	1,1%	0,4%	-0,1%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр.12.2.1.- Нето технички резервации

Графикон бр.12.2.2.- Структура на нето технички резервации

V. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА САВА СТЕЈШН ДООЕЛ СКОПЈЕ

13. ПРОДУКЦИЈА НА ТЕХНИЧКАТА СТАНИЦА

Табела бр.13.1.1. - Продукција на ТС Сава Стејшн според број на предмети и возила

Вид на возило	2020		2021		Индекс 2021/2020		Разлика 2021 & 2020	
	Број на предмети	Број на возила	Број на предмети	Број на возила	Број на предмети	Број на возила	Број на предмети	Број на возила
Патничко	3.215	3.215	3.658	3.658	113,78	113,78	443	443
Товарно	679	679	723	723	106,48	106,48	44	44
Останати услуги	456	0	709	0	155,48	0,00	253	0
Полномошно	229	0	449	0	196,07	0,00	220	0
Тегнач	169	169	204	204	120,71	120,71	35	35
Полуприколка	185	185	193	193	104,32	104,32	8	8
Пробни таблци	53	0	56	0	105,66	0,00	3	0
Автобус	21	21	28	28	133,33	133,33	7	7
Меѓународна возачка	19	0	84	0	442,11	0,00	65	0
Специјално товарно	32	32	21	21	65,63	65,63	-11	-11
Товарно приклучно	17	17	25	25	147,06	147,06	8	8
Мобилна машина	0	0	2	2	0,00	0,00	2	2
Специјално патничко	2	2	1	1	50,00	50,00	-1	-1
Специјално приклучно	2	2	1	1	50,00	50,00	-1	-1
Трактор	0	0	8	8	0,00	0,00	8	8
Тракторска приколка	0	0	1	1	0,00	0,00	1	1
Вкупно	5.079	4.322	6.163	4.865	121,34	112,56	1.084	543

Во делот продукција на Сава Стејшн каде во вкупната продукција се опфатени СТП Илинден и СТП Брвеница, се забележува пораст во бројот на возила и бројот на обработени предмети во 2021, а особено значаен придонес за ова имаат намалените рестриктивни пандемиски мерки. Планираните возила и предмети во 2021 година се повисоки во однос на реализираните за околу 33%, а пред сè е ефект на нелојална конкуренција и нови станици за технички прегледи во околните места.

Табела 13.1.2. - Продукција на ТС Сава Стејшн според број на предмети и возила

Вид на возило	Број на предмети	Број на возила	Технички преглед со вклучен ддв	Полномошно со вклучен ддв	Меѓународна возачка со вклучен ддв	Потврда за пробно возење со вклучен ддв	Пробни таблци и со вклучен ддв	Комплетирање документација со вклучен ддв	Обрасци и материјали со вклучен ддв	Вкупно
Автобус	28	28	42.866	0	0	0	0	6.306	923	50.095
Меѓународна возачка	84	0	0	0	59.472	0	0	0	0	59.472
Останати услуги	709	0	0	0	0	0	0	250.986	28.285	279.271
Патничко	3.658	3.658	3.959.537	0	0	0	0	1.388.091	142.903	5.490.531
Полномошно	449	0	0	238.419	0	0	0	0	0	238.419
Полуприколка	193	193	234.437	0	0	0	0	57.542	6.780	298.758
Пробни таблци	56	0	0	0	0	13.216	36.344	19.824	0	69.384
Специјално патничко	1	1	56.083	0	0	0	0	394	40	56.517
Специјално приклучно	1	1	1.800	0	0	0	0	394	40	2.234
Специјално товарно	21	21	48.887	0	0	0	0	1.576	160	50.624
Тегнач	204	204	381.633	0	0	0	0	67.395	7.623	456.651
Товарно	723	723	935.611	0	0	0	0	267.213	27.482	1.230.307
Товарно приклучно	25	25	25.103	0	0	0	0	2.365	241	27.709
Мобилна машина	2	2	2.400	0	0	0	0	788	80	3.269
Трактор	8	8	6.648	0	0	0	0	3.153	321	10.122
Тракторска приколка	1	1	889	0	0	0	0	394	40	1.323
Вкупно	6.163	4.865	5.695.895	238.419	59.472	13.216	36.344	2.062.085	214.477	8.309.971

Вкупниот промет по сите основи на Сава Стејшн за 2021 година изнесува 15.336.546 денари (2020: 8.940.471 денари), што значи Сава Стејшн бележи пораст во прометот од 58,3% или пораст во износ од 6.396.075 денари.

Во 2021 година во однос на 2020 година приходите од основната дејност Технички преглед и анализа се зголемени за 16% или за 1.295.032 денари. Од друга страна вкупните расходи се намалени во тековната година за 13% или за 1.949.464 денари.

VI. КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

14. КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ

14.1. КОНСОЛИДИРАН РЕЗУЛТАТ ОД РАБОТЕЊЕТО

Во 2021 година САВА осигурување оствари негативен консолидиран финансиски резултат од своето работење во износ од 15.751.985 денари (2020: позитивен резултат по одданочување во износ од 25.635.784 денари).

Вкупните приходи од работењето изнесуваат 883.001.992 денари (2020: 813.362.849 денари), што е на повисоко ниво во однос на минатата 2020 година, односно вкупните приходи бележат зголемување од 69.639.144 денари или раст од 8,6% во однос на минатата деловна година.

Вкупните расходи од работењето во 2021 година изнесуваа 898.753.978 денари (2020: 783.933.809 денари), што е за 14,6% или 114.820.169 денари повеќе од минатата 2020 година.

Табела 13.1.1.-Консолидиран биланс на успех за 2021 година

Опис на позиција	Износ		Индекс 2021/2020
	Тековна деловна година	Претходна деловна година	
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	883.001.992	813.362.849	108,6
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)	831.892.401	766.682.829	108,5
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА	21.873.406	21.393.001	102,2
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	8.276.655	8.363.013	99,0
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	6.699.575	5.588.834	119,9
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	14.259.955	11.335.173	125,8
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	898.753.978	783.933.809	114,6
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)	399.308.881	365.791.653	109,2
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	140.229	-1.561.803	-9,0
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	33.064.685	29.511.374	112,0
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО	411.621.473	352.123.207	116,9
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА	1.815.135	18.304	9.916,5
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	44.682.083	41.808.388	106,9
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	6.945.633	-5.138.257	-135,2
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	1.175.860	1.380.943	85,1
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ	0	29.429.041	0,0
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	0	3.793.257	0,0
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ	-15.751.985	25.635.784	-61,4

14.1.1. Образложение за негативниот финансиски резултат

Заработената премија во периодот 01.01-31.12.2021 год. во однос на истиот период од 2020 е зголемена за 65.230.820 денари. Гледано структурално, разликите кај нето полисираната премија изнесуваат 126.168.118 денари, како резултат на разликата помеѓу поголемата полисирана премија за 93.173.451 денари и помалата премија предадена во реосигурување во износ од -32.994.666 денари.

Разликата кај нето ефектот од преносната премија изнесува -60.937.298 денари, како резултат на зголемувањето на промената на бруто преносната премија во износ од 34.059.495 денари и намалувањето на промената на преносната премија во реосигурување која изнесува -26.877.803 денари.

Приходите од вложувања се поголеми во тековната година во однос на минатата за износ од 480.408 денари, и покрај намалувањата на каматните стапки каде разликата во делот на приходи од камати изнесува -548.702 денари остварени се позитивни износи во делот на позиција на капитална добивка од удели со разлика од 255.086 денари и позитивни курсни разлики на износ од 637.104 денари. Дополнително во тековната година друштвото реализираше и договор за поврат на управувачки надоместок кај уделите, па по однос на овој договор евидентира дополнителни 185.509 денари.

Во делот на приходи од провизии од реосигурување во тековната година е реализиран помал износ за разлика од истиот период минатата година, и истата изнесува -86.358 денари.

Во делот на нето штетите во периодот 01.01-31.12.2021 год. во однос на истиот период од 2020 негативата изнесува -33.517.226 денари.

Гледано структурално разликата кај бруто штетите намалени за регресите и делот кој го покрива реосигурувачот изнесува -71.605.441 денари, како резултат на нето ефектот од повеќе ликвидирани штети за 91.702.624 денари, како и разликата од поголемото учество на реосигурувачот за 20.097.184 денари.

Разликата во промените на резервациите изнесуваат 38.088.214 денари што произлегува од разликата од промената на бруто резервациите за -55.690.911 денари и разликата од промената на резервите на штети во делот на реосигурување од -17.602.697 денари.

Трошоците за спроведување на осигурување се поголеми во тековниот период во однос на истите од минатата година за 63.296.903 денари, од што разликата кај трошоците за стекнување изнесуваат 40.080.316 денари, додека пак разликата кај административните трошоци изнесуваат 23.216.587 денари. Високата разлика во делот на трошоци за стекнување која е настаната во периодот пред се се должи на промената на методологијата на DAC со што во тековната година се вкалкулираа трошоци за провизии по основ на договори за осигурување на износ од 12.116.066 денари, а се настанати и се однесуваат на минатата 2020 година. Разликата кај административните трошоци пред сè е резултат на минатогодишниот ефект на премапирање на позицијата ослободување на исплатени награди за внатрешно продажна мрежа на износ од околу 6.307.000 денари, како и посебни исплати во тековниот период кои што се планирани, како и зголемени трошоци за услуги во тековната година за износ од 5.641.718 денари, како и извршена резервација за Мепсо.

Во делот на трошоци од вложувања во тековната година е забележано зголемување на негативните курсни разлики за 1.796.862 денари.

Разликата кај исправката на вредноста во тековната во однос на претходната година е негативна и изнесува 12.083.890 денари, и во поголем дел е резултат на ефектот од промена на методологија за вреднување на овие ставки.

Сава Стејшн во 2021 година реализираше позитивен финансиски резултат во износ од 648.462 денари, што позитивно влијаеше на консолидираниот резултат на Сава осигурување ад Скопје.

Графикон бр.13.1.1. - Движење на резултатот од работењето во периодот 2013-2021 година

15. КОНСОЛИДИРАНА ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА

15.1. КОНСОЛИДИРАНА АКТИВА И ПАСИВА

САВА осигурување а.д. во 2021 година работи со стабилно портфолио и адекватна структура на капитал.

Вкупната консолидирана актива на Друштвото изнесува 1.470.893.724 денари (2020: 1.472.318.310 денари), што е приближно на исто ниво со претходната година.

Најзначајни ставки во билансот на состојба на Друштвото за 2021 година се:

- **Вложувањата** се во износ од 1.095.473.640 денари (2020: 1.066.906.476 денари). Вложувањата се зголемени во однос на минатата деловна година за 2,7% или за 28.567.164 денари. Најголемо влијание врз зголемување на вложувањата е добрата наплата на премија и покрај значајно поголемите

одливи од редовни активности. Учеството на вложувањата во вкупната актива на Друштвото опфаќа 74,5% (2020: 72,5%).

- **Побарувањата** оваа деловна година се намалени за 6,6% или 16.543.438 денари, и изнесуваат 234.165.581 денари (2020: 250.709.019 денари). Намалувањето на побарувањата во најголем дел е резултат на добрата и успешна наплата на Друштвото во тековната година.

- **Бруто техничките резерви** на крајот на 2021 година се во износ од 883.233.538 денари (2020: 867.498.349 денари) и се поголеми за 15.735.189 денари, или 1,8% во однос на крајот на 2020 година. Ова зголемување е резултат на зголемениот износ на бруто преносната премија за 27.471.542 денари, пред сè кај осигурувањето од автоодговорност, имотните осигурувања, како и Здравственото осигурување. Нивното учество во вкупната пасива на Друштвото опфаќа 60,0% (2020: 58,9%).

- **Обврските** на Друштвото се во износ од 173.288.330 денари (2020: 177.396.722 денари) и се пониски и во однос на лани за 4.108.392 денари или бележат пад од 2,3%. Падот на обврските пред сè се должи на намалените обврски за реосигурување каде во тековната година се пониски за износ од 24.606.632 денари, а зголемување на обврските друштвото бележи во делот на Останати обврски од непосредни работи на осигурување за износ од 17.581.233 и зголемување на Останати обврски во износ од 6.048.849 денари.

Табела 14.1.1. – Консолидиран биланс на состојба за 2021 година

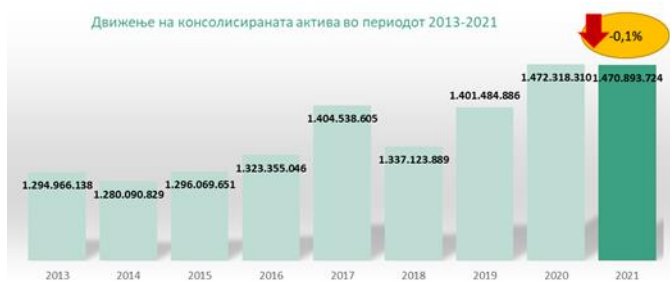
Опис на позиција	Износ		Индекс 2019/2018
	Тековна деловна година	Претходна деловна година	
АКТИВА	1.470.893.724	1.472.318.310	99,9
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	2.418.792	3.930.787	61,5
Б. ВЛОЖУВАЊА	1.095.473.640	1.066.906.476	102,7
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ	61.562.927	79.115.331	77,8
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	4.180.702	328.717	1271,8
Ѓ. ПОБАРУВАЊА	234.165.581	250.709.019	93,4
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА	36.109.637	38.585.418	93,6
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА	36.982.445	32.742.561	112,9
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	47.037.759	46.924.851	100,2
ПАСИВА	1.470.893.724	1.472.318.310	99,9
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	389.956.932	407.396.211	95,7
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	883.233.539	867.498.349	101,8
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ	19.934.871	15.995.488	124,6
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	2.056.419	1.704.055	120,7
Ж. ОБВРСКИ	173.288.330	177.396.722	97,7
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	2.423.633	2.327.485	104,1
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	47.037.759	46.924.851	100,2

15.2. КОНСОЛИДИРАН КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Спрема важечката Законска регулатива (Сл.весник 79/2007) сите осигурителни друштва кои обавуваат неживотни осигурувања требаат до крајот на годината да обезбедат минимален капитал во износ од 3 милиони ЕУР во гарантниот фонд.

Во текот на 2021 година САВА осигурување а.д. бележи намалување на вкупниот капитал на Друштвото за 4,3% или 17.439.279 денари во однос на минатата 2020 година, поради остварениот негативен консолидиран финансиски резултат на крајот на 2021 година.

Графикон бр.14.2.1. - Движење на консолидираната актива и капиталот на Друштвото во периодот 2013-2020 година

VII. ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАБОТЕЊЕТО

16. УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

16.1. СТРАТЕШКИ НАСОКИ ОД ОБЛАСТА НА УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Во САВА осигурување, а.д. Скопје ги следиме следните стратешки насоки во областа на управувањето со човечките ресурси, и тоа:

- развој на HR функцијата во Друштвото,
- развој на организациската култура,
- развој и обука на вработените на сите нивоа во организацијата,
- грижа за безбедноста и здравјето на вработените и
- почитување на правата на вработените согласно Законот за работни односи и општиот колективен договор.

16.2. КЛУЧНИ АКТИВНОСТИ ОД ОБЛАСТА НА УПРАВУВАЊЕ СО КАДРИ ВО 2021 ГОДИНА

Во 2021 година во областа на управувањето со човечките ресурси се фокусиравме на следниве активности, и тоа:

- нови вработувања, продолжување на постоечки договори за вработување и престанок на постоечки вработувања,
- обуки на вработените на сите нивоа во Друштвото,
- различни модели на мотивирање и наградување на вработените (зголемување на платата на работникот, унапредување во работната позиција, парични награди, посета на обуки и сл.),
- воведни и дополнителни обуки за сите нови вработени во Друштвото, (воведните обуки се изведувани од страна на Секторот за општи и правни работи, а дополнителните обуки се изведувани од страна на Секторот за штети, Секторот за финансии и сметководство, Самостојна служба за наплата и Самостојна служба за контролинг)
- активно користење на софтвер за менаџмент на човечки ресурси „Dynamic HRM“
- промена на систематизацијата и организацијата на Друштвото за оптимизирање на процесите
- различни модели на мотивирање и наградување на вработените (зголемување на платата на работникот, унапредување во работната позиција, парични награди, посета на обуки и сл.).
- во текот на 2021 година се одржаа повеќе обуки од страна на надворешно правно лице Примал ЦПД од областа на лидерството и продажбата на кои беа вклучени членовите на Управата на Друштвото, раководни лица во Друштвото и вработени во продажбата.

16.3. ВРАБОТУВАЊЕ И СТРУКТУРА НА ВРАБОТЕНИ

Главно вработувањата во текот на 2021 година во најголем дел се однесуваа на нови вработувања заради потребите на продажбата следејќи ја политиката на Друштвото за развој на сопствената продажна мрежа, а помал дел на трансформација на веќе вработени во Друштвото од определено на неопределено време.

Престанокот на вработувањата во најголем дел се однесува на лица кои не постигнале задоволителни резултати во своето работење со што не им е продолжен договорот за вработување во Друштвото, а помал дел на самоиницијативно заминување од Друштвото.

Најголемиот дел од флукуацијата на вработени се случува во Секторот за продажба и тоа во агентската мрежа.

16.3.1. Вкупен број на вработени во САВА осигурување а.д. Скопје

На 31.12.2021 година вкупниот број на вработени лица во Друштвото изнесува 240, што претставува за 8 вработени лица повеќе во однос на претходната 2020 година.

Политиката на вработување во 2021 година беше непосредно поврзана со потребите на работата, односно поврзана со обемот на активности во делот на продажбата и адекватната поддршка која треба да ја добива Друштвото од другите сектори, а главната цел е мотивација, усовршување и оптимално користење на потенцијалот на вработените.

Во САВА осигурување во сите сектори и самостојни служби во текот на 2021 година беше евидентирана следнава состојба на вработени и тоа:

1. **Секторот за штети** на 31.12.2021 год. брои 21 вработени, за 3 вработен повеќе во однос на 31.12.2020 година,
2. Во **Секторот за продажба** бројот на вработени на 31.12.2021 година изнесува 172 вработени, и тоа за 8 вработени повеќе во однос на 31.12.2020 година,
3. **Секторот за развој и преземање на ризици** на 31.12.2021 година брои 13 вработени, за 1 вработен помалку во однос на 31.12.2020 година,
4. **Секторот за финансии и сметководство** брои 7 вработени на 31.12.2021 година, а во однос на 31.12.2020 година бројот на вработени не е променет,
5. **Секторот за општи и правни работи** (набавки на средства) брои 5 вработени на 31.12.2021 година, за 3 вработени помалку во однос на 31.12.2020 година, а што се должи на издвојување на 2 вработени во новата Самостојна служба за човечки ресурси и издвојување на 1 вработен –

лице одговорно за контрола на усогласеноста на работењето со прописите во Самостојна служба за управување со ризикот, со систематизацијата од октомври 2021 година.

6. **Самостојна служба за човечки ресурси**, брои 2 вработени на 31.12.2021 година,
7. **Самостојна служба за контролинг** брои 3 вработени на 31.12.2021 година и тоа за 1 вработен повеќе во однос на 31.12.2020 година,
8. **Самостојна служба за наплата на побарувања** брои 6 вработени на 31.12.2021 година и тоа за 1 вработен помалку во однос на 31.12.2020 година,
9. **Самостојна служба за ИТ** брои 4 вработени на 31.12.2021 година, а во однос на 31.12.2020 година бројот на вработени не е променет,
10. Бројот на вработени во **Управата на Друштвото** на ден 31.12.2021 година брои 4 вработени и тоа за 1 вработен помалку во однос на 31.12.2020 година,
11. Бројот на вработени во **Самостојната Служба за актуарски работи** на ден 31.12.2021 година брои 1 вработени односно за 1 вработен помалку во однос на 31.12.2020 година,
12. Бројот на вработени во **Самостојната Служба за внатрешна ревизија** на ден 31.12.2021 година не е променет како и во однос на 31.12.2020 година и изнесува 1 вработен,
13. Во **Самостојната служба за управување со ризикот** (контрола на усогласеноста на работењето со прописите) на ден 31.12.2021 брои 1 вработен година, што претставува за 1 вработен повеќе во однос на 31.12.2020 година.

Табела бр. 15.3.1. Број на вработени

Број на вработени	Вкупен број на вработени			Еквивалент на ефективно работно време		
	31.12.2021	31.12.2020	Разлика 31.12.2021 & 31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	Разлика 31.12.2021 & 31.12.2020
Кабинет на Генерален директор	4	5	-1	4,00	5,50	-1,50
Продажба - застапници	59	57	2	54,98	51,00	3,98
Развој - склучување и превземање на ризик за комплексни осигурувања, реосигурувања	3	2	1	3,00	2,00	1,00
Продажба - раководство (менаџмент), шефови на регионални центри	41	36	5	39,75	36,00	3,75
Поддршка на продажба, администрација, реклама и останато	47	48	-1	42,75	47,75	-5,00
Продажба - комерцијалисти, референти	25	23	2	23,75	22,50	1,25
Книговодство на премии и штети	3	3	0	3,00	3,00	0,00
Управување со побарувања и наплата	6	7	-1	6,00	6,00	0,00
Тарифирање	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Штети и регреси	21	18	3	21,00	18,00	3,00
ИТ и работни процеси	4	4	0	4,00	4,00	0,00
Финансии	3	3	0	3,00	3,00	0,00
Сметководство	4	4	0	4,00	4,00	0,00
Контролинг	3	2	1	3,00	2,00	1,00
Општи и правни работи	5	6	-1	5,00	5,00	0,00
Купување и одржување на одновни средства	2	1	1	2,00	1,00	1,00
Внатрешна ревизија	1	1	0	1,00	1,00	0,00
Актуарство	1	2	-1	1,00	2,00	-1,00
Управување со ризик	1	0	1	1,00	0,00	1,00
Контрола на усогласеноста на работењето со прописите	0	1	-1	0,00	1,00	-1,00
Развој	7	9	-2	7,00	9,00	-2,00
Вкупно	240	232	8	229,23	223,75	5,48

16.3.1.1. Број на вработени во Друштвото врз основа на типот на вработеност (скратено/полно работно време)

Бројот на вработени врз основа на типот на работното време на крајот на 2021 година е 20 вработени со скратено работно време и 220 вработени со полно работно време, односно 8,3% од вработените се со скратено работно време и 91,7% од вработените се со полно работно време.

Во однос на крајот на 2020 година бројот на вработени на крајот на 2021 година со скратено работно време се зголемил за 2 вработени, односно процентот на вработени со скратено работно време во однос на вкупниот број на вработени се зголемил за 0,5%. Бројот на вработени на полно работно време се зголемил за 6 вработени, односно процентот на вработени со полно работно време во однос на вкупниот број на вработени се намалил за 0,5%.

Најголемиот број на вработени со скратено работно време се во Секторот за продажба, земајќи ги во предвид потребите на Секторот.

Табела 15.3.2. Број на вработени врз основа на типот на вработеност

Вработени врз основа на работно време	2021		2020	
	Број	Процент (во %)	Број	Процент (во %)
Скратено работно време	20	8,33	18	7,76
Полно работно време	220	91,67	214	92,24
Вкупно	240	100,0	232	100,0

16.3.1.2. Вработени во Друштвото врз основа на степенот на образование

Бројот на вработени по степен на образование на крајот на 2021 година најмногу е зголемен кај вработените со V степен на образование и тоа за 5 вработени повеќе во однос на крајот на 2020 година, односно процентот се зголемил за 0,9% во однос на вкупниот број на вработени. Бројот на вработени со VI степен на образование се намалил во 2021 за 1 вработен, во однос на другите промени процентот се намалил за 0,4% во однос на вкупниот број на вработени. Бројот на вработени со VII степен на образование се зголемил за 4 вработени во однос на 2020 година, односно процентот се намалил за 0,2% во однос на вкупниот број на вработени. Бројот на вработени со I-IV степен на образование во 2021 година се намалил за 1 вработен во однос на 2020 година, односно процентот се намалил за 0,4% во однос на вкупниот број на вработени. Бројот на магистри и доктори на крајот на 2021 е зголемен за 1 вработен во однос на крајот на 2020 година, односно процентот се зголемил за 0,3% во однос на вкупниот број на вработени.

Табела 15.3.3. Број на вработени по степен на образование

Степен на образование	2021		2020	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
I-IV - Степен	0	0,00	1	0,43
V- Степен	86	35,83	81	34,91
VI- Степен	3	1,25	4	1,72
VII- Степен	136	56,67	132	56,90
Магистри и Доктори	15	6,25	14	6,03
Вкупно	240	100	232	100

16.3.1.3. Вработени во Друштвото врз основа на возраст

Најголемиот број на вработени на крајот на 2021 година се на возраст од 36-40 годишна возраст и истиот изнесува 55 вработени, што е за 7 вработени повеќе во однос на 2020 година. Втор по ред најголем број на вработени на крајот на 2021 година е на возраст од 31-35 и истиот број 49 вработени, кој број е намален во однос на 2020 година за 8 вработени. Трета по ред старосна група е старосната група од 41-45 години и број 46 вработени, што претставува за 4 вработени повеќе во однос на 2020 година.

Старосни групи со најмал број на вработени се старосните групи од 20-25 со 9 вработени, за 2 помалку од 2020 година. Старосната група 26-30 години број 27 вработени, што претставува 8 вработени помалку во однос на 2020 година, старосната група 46-50 години број 28 вработени, што претставува 17 повеќе во однос на 2020 година, што воедно и претставува најголема промена во 2021 година. Старосната група 51-55 број за 12 вработени, што е за 5 вработени помалку во однос на 2020 година. Старосната група од 56 и повеќе години број 14 вработени. Што е за 3 вработени повеќе во однос на 2020 година.

Најголем процент од вработените 22,9%, се во старосната група од 36-40 години, потоа се старосните групи 31-35 години со 20,4%, старосната група 41-45 години со 19,2%, старосната група 46-50 години со 11,7%, старосната група од 26-30 години со 11,3% и со помал процент старосните групи 56 и повеќе години со 5,8%, 51-55 години со 5% и 20-25 години со 3,8%.

Табела 15.3.4. Број на вработени по старосна група

Старосна група	2021		2020	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
20-25	9	3,8	15	6,3
26-30	27	11,3	35	14,7
31-35	49	20,4	57	23,9
36-40	55	22,9	43	18,1
41-45	46	19,2	43	18,1
46-50	28	11,7	13	5,5
51-55	12	5,0	16	6,7
56 и повеќе	14	5,8	16	6,7
Вкупно	240	100,0	238	100,0

16.3.1.4. Вработени во Друштвото врз основа на пол

Бројот на вработени жени во Друштвото на крајот на 2021 година изнесува 154 вработени, или 64,2% што е за 4 вработени повеќе во однос на крајот на 2020 година.

Бројот на вработени мажи во Друштвото на крајот на 2021 година изнесува 86 вработени, или 35,8% што е за 4 вработени повеќе во однос на 2020 година.

Табела 15.3.5. Број на вработени според пол

Пол	2021		2020	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
Жени	154	64,2	149	62,6
Мажи	86	35,8	89	37,4
Вкупно	240	100,0	238	100,0

16.3.2. Вкупен број на вработени во САВА Стејшн ДООЕЛ Скопје

На 31.12.2021 година вкупниот број на вработени лица во САВА СТЕЈШН ДООЕЛ Скопје изнесува 16 работници, плус 1 отстапен работник преку Приватна агенција за вработување Декра Арбеит Македонија.

Во САВА СТЕЈШН ДООЕЛ Скопје на 31.12.2021 година беше евидентирана следнава состојба на вработени, и тоа:

- 1 Управител,
- 2 Раководители,
- 7 Контролори,
- 6 Администратори,
- 1 Шанкер во бифе, отстапен преку Приватна агенција за вработување Декра Арбеит Македонија.

17.ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

Информатичката технологија е клучен фактор за зголемување на перформансите и за современо работење и подобрување на ефектите во работењето.

САВА Осигурување постојано ги следи и имплементира новините во информатичката технологија. Сите нови софтверски и хардверски иновации тековно се имплементирани во постоечката структура.

Голем дел од работењето на ИТ службата е фокусиран кон безбедноста на системите, како и постојани обуки на вработените.

Во текот на 2021 година се доопремија сите постоечки локации со нова ИТ и телекомуникациска опрема.

СОФТВЕР:

- Бизнис апликацијата АСП е надоградена со нови модули,
- Продолжување и проширување на договорот со Microsoft со M365 E3 и E5 лиценци.
- На веб страницата е додадена нова апликација за онлине барање понуда
- Поставени нови веб-сервиси за надворешни соработници (NLB, iStyle)

БЕЗБЕДНОСТ:

- Извешени се сите редовни контроли за безбедноста на системот.
- Имплементирано и пуштено во употреба решение IBM Q-RADAR
- Нова антивирусна апликација EDR Carbon-Black

ХАРДВЕР:

- Нова ИТ опрема за доопремување на сите постоечки канцелари,
- Проширување на лиценци на firewall за користење ВПН конекции за работење од далечина
- Извршена е замена на стари работни станици со нови
 - Персонални сметачи,
 - Мултифункционални уреди,
 - Преносни работни станици.

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ:

- Тековно се извршуваат промени на постоечките договори за фиксната телефонија и интернетот
- Поставен нов оптички линк 100/100Mbit кој се користи исклучиво за ВПН конекција со Заваровалница САВА
- Во подружниците каде имаше техничка можност, сите линкови се заменети со оптика.

Обновени се двогодишните договори со мобилните оператори кои истоа така се вклучени во интернет решенијата како можност за бекап.

Генерален директор

Ило Ристовски,

Извршен директор

Мелита Гугуловска,

Датум: 02.02.2022 година, Скопје